

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P 3, 8-13)

«Soc i continuo sent jueu també en el cristianisme»

P. Antoine Levy, dominic d'ascendència jueva

Tàndem d'altruisme i confiança

(P 25-27)

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Cristians que no han deixat de ser jueus

El P. Antoine Levy és un frare dominic d'origen jueu, a qui entrevistem en el Primer Pla d'aquest número. La seva condició pot resultar xocant, més encara quan descobrim que prové d'una família jueva atea. Però no hem d'oblidar que els primers seguidors de Jesús eren precisament judeocristians; i després de l'Ascensió del Senyor, continuaven assistint a la litúrgia del Temple de Jerusalem.

El P. Levy no és l'únic jueu que s'ha convertit al cristianisme. Al segle XX en vam tenir dos exemples molt importants. En primer lloc hi ha santa Teresa Beneta de la Creu, carmelita descalça que va néixer amb el nom d'Edith Stein. Gran filòsofa, ajudant d'Edmund Husserl, va fer grans contribucions a l'estudi de la fenomenologia, disciplina iniciada pel seu mestre. Una nit, a casa d'uns amics que li havien demanat fer de cangur dels seus fills, hi va trobar el *Llibre de la Vida* de santa Teresa de Jesús. El va llegir d'una tirada i, quan el va acabar, va exclamar: «Això és la veritat!» Es va batejar i més tard va entrar al Carmel, però mai va renunciar a ser jueva. De fet, la seva mare, molt reticent a la conversió de la seva filla, va haver d'admetre que, quan anava amb ella a la sinagoga, quedava impressionada de la intensitat

amb què pregava els salms.

D'altra banda, tenim el cardenal francès Jean-Marie Lustiger. Fill de jueus polonesos que fugien de Hitler, va néixer a França. Els seus pares van ser deportats i la seva mare va ser assassinada a la cambra de gas. Ell es va convertir al cristianisme gràcies al testimoni de la família que el va acollir a Orleans. Sempre es va considerar fill del poble jueu. Entenia el seu ministeri com portar la llum als gentils a través del cristianisme.

Aquests testimonis ens ajuden a comprendre la importància de l'Antic Testament en la nostra fe catòlica. No podem ignorar-lo. Més aviat cal estudiar-lo a fons per poder seguir el fil de la Història de la Salvació i constatar com l'Antic encobreix el Nou, i el Nou descobreix l'Antic (cf. *Dei Verbum*, 16). De l'altra, l'Antic Testament ens prepara per a la vinguda de Crist i ens mostra la pedagogia divina envers el seu poble, a més de contenir tresors de pregària i amagar el misteri de la nostra salvació» (cf. *Dei Verbum*, 15).

Finalment, la declaració *Nostra aetate* del Concili Vaticà II ens recorda la importància del poble hebreu per als cristians. Sense oblidar que sant Joan Pau II es referia als jueus com els nostres germans grans en la fe.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

15
Vida eclesial

23
Opinió

25
Reportatge

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

35
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

Marta Ventura, presidenta de l'Hospitalitat de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa

PÀGINA 18-19

38
Judith Colell, premi de Cinema
Espiritual de Catalunya

José Ignacio García, nou director de Cristianisme i Justícia

PÀGINA 36-37

Mossèn Ferran Blasi, in memoriam

PÀGINA 22

47 Nayeli
Rodríguez,
responsable de 40
Dies per la Vida a
Espanya

La setmana en tuits

ANTONIO SPADARO
@ANTONIOSPADARO

Director de «La Civiltà Cattolica»
Enhorabona a Valentina Alazraki i Phil Pullella, col·legues de gran experiència i valors, que han rebut un honor pontifici. «Al periodisme s'hi arriba no tant triant una professió, com posant-se en missió.»

MONTSE PUIGGRÒS
@MONTSEPUIGGROS

Educadora
Preciós homenatge a l'estimat i recordat Marc Vilarassau en la presentació del llibre «Amor que crema». Més que un acte de presentació, una sentida experiència de comunitat

GINA DRIÉGUEZ
@GINADRIEGUEZ

Historiadora de l'art
Sé que esteu en contra de la religió a l'aula però estic intentant explicar el romànic a alumnes de segon de

batxillerat que no saben què és la trinitat, els evangelis, l'apocalipsi o els apòstols, i és molt difícil

SOR LUCÍA CARAM
@SORLUCIACARAM

Dominica de Manresa
Excel·lent discurs del cardenal Omella al començament de la Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola. No té pèrdua. Aborda els temes que ens importen i que importen a la gent. L'Evangelí encarnat en la nostra societat

JESÚS SILVA
@ELPADREJESUS_

Sacerdot escriptor
Un consell per als tuitaires cristians en general i per als sacerdots en particular: poseu el vostre nom i la vostra fotografia al perfil. No feu servir pseudònims. En això hi ha una temptació forta de criticar i blasmar els altres des de l'anonimat. Hem de donar la cara

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Mallorca i Ramon Llull

Es va celebrar, del 18 al 20 de novembre a Roma, el congrés *El Beat Ramon Llull: el personatge i la seva relació amb l'Islam*, on va participar Sebastià Taltavull. En una entrevista el dia 17 a Ràdio Estel, el bisbe de Mallorca va dir que de Llull «cal valorar la conversió, l'espiritualitat i la saviessa, no només la dimensió cultural i literària». El rector de l'Ateneu Sant Pacià, Armand Puig, va moderar la sessió del congrés *Llull, un modern entre els antics*. A la clausura, va ser-hi el cardenal mallorquí Lluís Lladra, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe.

En aquesta entrevista, Taltavull va destacar que «l'Església és, en la crisi del Covid, una veu d'acollida, realisme i esperança, tot i que hi ha d'haver també una actitud ètica i de responsabilitat». I quatre anys després d'entrar com a bisbe de Mallorca, va qualificar aquest temps de «molt dens en una terra molt viva, on hi ha una dimensió humana i on el pastor es pot fer present». Sebastià Taltavull, ordenat bisbe el 21 de març del 2009, va ser auxiliar de Barcelona entre el 2009 i el 2017.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Agustí Codinach

Els pobres sempre poden comptar amb l'Església. Aquest és el missatge que es va proclamar el 13 de novembre passat, Jornada Mundial dels Pobres. A Barcelona la celebració va tenir lloc a la parròquia de Sant Agustí organitzada per Càritas diocesana i la Delegació de Pastoral Social. Hi van participar nombrosos fidels i voluntaris de l'acció social de l'Església.

L'efemèride de la setmana

29 de novembre del 1268:
comença el Conclave més llarg de la història, que culminarà l'any 1271, al cap de 34 mesos, elegint Gregori X.

DES DEL MONESTIR

El poble de Déu que fa via

Amb les paraules del títol comença un cant d'Advent de quan jo era jove i que espontàniament m'ha vingut al record, no sé si per influència del «fer camí junts» del Sínode tot just iniciat. «...travesant l'immens arenal» diu el cant, i m'evoca el terrible relat d'un immigrant descrivint les gravíssimes peripècies del seu recorregut «fugint de cruel tirania», tot resseguint el desert africà. Per què no?, tothom pot ben dir, en la nostra societat, que «enmig de combats va avançant». Vivim «temps turbulents», en expressió de Z. Bauman. «Vers tu, Terra promesa, el poble de Déu alça el braç...»

«On és, doncs, la terra promesa?», es pregunta el cant, i respon ingènuament: «serà llur entra-

da en l'Església», «el Cel és la terra promesa». I de fet l'Advent és un camí de la comunitat de fe «sedejant d'un món infinit». «Vers tu, terra promesa, adreça l'amor i la fe.»

Hi ha expectació, hi ha esperança, tan necessitats com n'estem avui. Aquest és el veritable repte del temps d'Advent: ajudar de manera efectiva en el camí de cada dia, en la humanització de les nostres vides i de les relacions socials. Hi ha futur per a totes les pobreses? Com és que tants joves, per desgràcia, deserten de la vida?

Només «ja lliures del vell esclavatge per la força del Salvador, amb ell reprendrem el viatge vers un món per sempre millor... si amb fe caminem per les petges del Senyor que passa al davant».

JAUME GABARRÓ

Monjo de Solius

Com en temps de Joan Baptista, la gent, anhelant, busca respostes a la situació, i els signes dels temps són profecia. Alguna cosa és a punt d'arribar. Una de propera, el record del naixement del Fill de Déu a la terra, que va canviar el sentit de la història inaugurant un nou ordre de justícia i felicitat: temps messiànics.

Una altra per al final de tot, tant de cada home com del món, una nova visió de la vida, de la mort i del destí: «la terra llunyana, pel seu Déu promesa als antics, on tota dissort és llevada en un món joios i tranquil». «Vers tu, terra promesa. Vers tu!»

L'Advent és un camí de la comunitat de fe «sedejant d'un món infinit»

MAR PÉREZ

Doctora en Sagrada Escriptura

LA SAL DE LA TERRA

La pregària dels pobres

Per posar-se davant Déu cal reconèixer-se pobre, mancat, necessitat de justícia, de pau, de solidaritat, de generositat, d'amor... perquè només des de la pròpia pobresa es pot pregar. Però d'aquesta pobresa arrenca el neguit de voler-nos confrontar amb el Pare, per això la pregària també és un moment de lluita, com li va passar a Jesús a Getsemaní.

Jesús va anar lliurement a la mort en creu, però això no vol dir que no li costés i li resultés difícil, perquè també era veritablement un home que patia i plorava. Jesús entra en lluita amb la voluntat de Déu. Déu no vol la seva mort, perquè si fos així, seria un Déu pervers. Però s'enfronten dues voluntats: la voluntat humana que rebutja el patiment i la voluntat divina que estima els

homes i dones de manera il·limitada. Jesús es troba entre aquestes dues voluntats, d'una banda no vol patir, però al mateix temps cerca el seu amor il·limitat per la humanitat sencera que el porti a acceptar la voluntat del Pare. Aquest és el sentit de la pregària de Getsemaní.

Tots aquests ingredients: la nostra pobresa, l'amor il·limitat del Pare, el patiment davant de les injustícies i l'amor, conformen la nostra pregària. Per això, la pregària és una lluita en què confrontem la nostra voluntat amb la voluntat de Déu, la pregà-

La pregària alliberadora és la que s'abandona als braços de Déu, com fa en Jesús a Getsemaní

ria és el temps que necessitem per acollir la voluntat divina, que poden ser dies, mesos o tota la vida.

La pregària si vol ser profitosa ha de passar de la nostra voluntat a la voluntat del Pare. Les dones i els homes intentem convèncer Déu que s'adeqüi a la nostra voluntat una vegada i una altra, però aleshores, esdevenim esclaus de les nostres pors i angoixes.

Per això, la pregària alliberadora és la que, des de la més absoluta pobresa, s'abandona als braços de Déu, a la voluntat de Déu, com fa en Jesús a Getsemaní. La pregària amb el Pare l'allibera de la desesperació, perquè tot i que no li evita el patiment, el buida de l'angoixa i la por del camí de la creu, perquè sap que Déu el sosté i l'acompanya des del seu silenci.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Un temps d'espera confiada

Advent és una paraula llatina que significa arribada. En el món antic aquest terme s'utilitzava per designar la visita d'un rei o d'un funcionari reial a alguna província. Els cristians van assumir aquesta paraula per referir-se a la vinguda de Jesucrist. Per als cristians, Crist és el Rei de reis, el Senyor de senyors, (cf. Ap 17,14) que ha arribat a la nostra vida per omplir-la d'alegria.

L'Advent ens prepara per rebre la més bella de totes les notícies. Jesús és l'enviat del Pare que ha vingut al nostre món per lliurar-nos la seva vida. Déu es fa petit i pobre, i ve a veure'ns per quedar-se amb nosaltres.

Voldria proposar-vos la lectura d'una carta de sant Pau que ens pot ajudar a preparar aquest temps d'Advent. És un fragment de la primera carta als Tessalonicencs, en la qual l'Apòstol ens convida a estar atents a la vinguda del Senyor amb fe, esperança i amor (cf. 1Te 5, 8-11).

Aquest temps litúrgic ens prepara interiorment per contemplar com la fe cristiana va començar de la manera més fràgil possible. Déu es manifestarà com un nen pobre i desvalgut per Nadal. I és precisament aquest petit nen el que ens convida a posar la nostra vida en mans de Déu. Obrim el cor al Senyor i demanem-li que ens ajudi a tenir fe, com aquell bon pare del qual ens parla l'Evangeli: «Crec, però ajuda la meua poca fe!» (Mc 9,24).

Advent és també un temps d'esperança. En alguns moments de la nostra vida podem sentir-nos inundats pels dubtes, per la tristesa o per la por. No te-

mem. Jesús ha vingut per retornar-nos l'esperança. Amb ell sempre tornarem a posar-nos drets. Amb Crist sempre podrem dir al Pare: «Guarda'm, Déu meu, en tu trobo refugi» (Sl 15,1).

La Litúrgia d'Advent ens recorda que Jesús és l'Emmanuel, el Déu amb nosaltres. Jesús vol estar amb nosaltres, perquè ens estima i perquè vol compartir les nostres alegries i tristeses. En l'inici d'aquest temps de gràcia, demanem-li que ens faci estar atents per escoltar la veu dels més vulnerables, que estan més a prop nostre del que pensem. Sapiguem posar-nos al servei de tots els homes i dones, portant-los també la Bona Nova de l'Evangeli.

L'Advent és, sobretot, un temps d'alegria. Una veritable alegria que, com deia el papa Benet XVI, ve de «sentir que un gran misteri, el misteri de l'amor de Déu, visita i satisfà la nostra existència personal i comunitària». I afegeix amb gran saviesa: «Per alegrar-nos, no només necessitem coses, sinó també amor i veritat: necessitem el Déu pròxim que ens escalfa el cor i respon els nostres anhels més profunds. Aquest Déu s'ha manifestat en Jesús, nascut de la Mare de Déu» (Àngelus, 13-XII-2009).

Benvolguts germans i germanes, Advent és un temps d'espera confiada. Deixem que, durant aquestes quatre setmanes, Déu entri a les nostres vides i les ompli de fe, esperança i amor per poder contemplar amb profunda alegria el Misteri del Nadal.

Us desitjo a tots un bon i profitós temps d'Advent.

«Llegint la Bíblia em vaig adonar de l'existència de Déu i de Jesucrist»

P. Antoine Levy, dominic d'origen jueu

El P. Antoine Levy viu de manera plena i profunda el seu ésser jueu.

El P. Antoine Levy va néixer a París el 1962. Es va criar en una llar sionista no religiosa. Com ell mateix explica, «vaig créixer en un entorn jueu molt fort i, alhora, molt secular. Els meus pares eren ateu, però eren jueus». Va descobrir la fe cristiana mentre estudiava a la Sorbona. Va rebre el baptisme en l'Església catòlica i va ingressar als dominics als 26 anys. És autor del llibre *Jewish Church. A catholic approach to messianic judaism* (Lexington books).

Com era per a vostè ser jueu?

És una mica difícil d'entendre que un jueu que no creu en Déu, o que no és en absolut religiós, pugui sentir-se veritablement jueu alhora. Per al cristià, la religió és una actitud espiritual, una filiació espiritual que prové de la llibertat d'elecció de l'individu. Per al jueu, però, ser jueu és sobretot un vincle biològic que es dona a través de la mare, que és la que defineix la identitat jueva. Hi ha un vincle molt intens entre el poble jueu i el Déu d'Israel, que també existeix en la negació de Déu. Perquè aquest vincle, segons l'halacà (la llei religiosa dels hebreus), reposa sobre un lligam biològic. Si un jueu, com jo, tria ser cristià, continua sent jueu, perquè aquesta filiació física, biològica, no

desapareix. Es pot ser cristià, budista o fins i tot ateu, però si una persona ha nascut jueva, serà sempre jueva, i això no redueix la religió hebrea a una filiació ètnica. Els cristians, d'altra banda, tenen una filiació espiritual amb la qual es connecten amb el poble jueu mitjançant la seva fe. Per això, el vincle dels meus pares amb la religió hebrea era molt fort, malgrat que no creien en Déu i pensaven que la religió jueva era simplement un conjunt de regles sense fi que els prohibien la felicitat.

Com va ser la seva trobada amb Jesús?

Va ser un canvi de zero a l'infinit en un instant: de la negació de Déu a l'afirmació de Déu en la persona de Jesucrist. Va ser quan jo perseguia el meu professor de filosofia a la Sorbona per rebatre-li totes les proves de l'existència de Déu que ell proposava a classe. Jo llegia la Bíblia per poder rebutjar-les, però durant les meves lectures em vaig adonar de l'existència de Déu i de Jesucrist. Va tenir lloc un canvi que no esperava i que no volia.

Quan estava llegint per provar que Déu no existia, vaig sentir una veu dins meu que em deia: «Tu vols establir la falsedat de les meves paraules, jo et demostro la falsedat de la teva

«El vincle dels meus pares amb la religió hebrea era molt fort, malgrat que no creien en Déu»

«M'agradava aquesta actitud més universal de l'Església catòlica per poder pensar, aquesta actitud que també sap admetre els errors propis»

«Ser jueu en l'Església és una cosa molt difícil d'entendre i d'acceptar pels jueus que no són cristians»

vida.» Aquestes paraules em van fer canviar totalment la mirada sobre la vida, el vincle amb els meus pares i els meus amics. Llavors vaig fer un experiment. Em vaig dir a mi mateix que si Déu existia, cada vegada que parlés amb Ell no tindria la impressió de parlar en el buit. Així ho vaig fer, i la impressió que vaig tenir era que podia percebre una presència al voltant meu, una presència divina.

I després va arribar la seva aproximació a l'Església catòlica?

Anteriorment no volia ni sentir parlar de l'Església. Quan estudiava Filologia clàssica a Rússia em vaig adonar que no podia continuar sent cristià sol, sense l'ajuda de l'Església, d'una comunitat. Si era cert que Jesús havia vingut al món, no era possible que n'hagués marxat sense haver deixat res, deixant-nos completament orfes. Hi hauria d'haver al món un signe miraculós de la vinguda de Jesús. Vaig entendre que aquest signe era l'Església, amb la seva continuïtat mil·lenària. No podia escollir l'Església protestant, que va néixer cap al 1600, amb un signe de continuïtat molt humà en la seva comprensió del misteri de Déu. Vaig triar l'Església catòlica perquè jo tenia necessitat d'un acompanyament psicològic i humà, que tampoc no podia trobar a l'Església ortodoxa, però sí que podia trobar en la tradició catòlica perquè en ella hi ha un respecte molt gran per la raó i el treball de pensament, cosa que no existeix de la mateixa manera en l'Església ortodoxa. M'agradava aquesta actitud més universal de l'Església catòlica per poder pensar, aquesta actitud que també sap admetre els errors propis, perquè està fonamentada en una raó crítica. També vaig escollir l'Església catòlica perquè ella ha fet un gran *aggiornamento* entorn del judaisme, que encara no s'ha fet en l'Església ortodoxa.

Aquest procés de discerniment tan intens que el va dur a Crist i a l'Església catòlica, va generar en vostè una consciència més viva i profunda de la riquesa del seu ésser jueu?

Una de les primeres etapes del meu camí espiritual en el cristianisme va ser prendre consciència que soc i continuo sent jueu també en el cristianisme. L'arquebisbe de París,

El religiós francès va ingressar en l'orde dels Dominics després de la seva conversió durant els estudis de Filosofia.

el cardenal Jean-Marie Lustiger, era jueu com jo i es va sentir cada cop més hebreu quan es va fer gran.

Com aquesta dimensió del seu ésser jueu ha esdevingut un carisma al servei dels germans dominics i de l'Església?

Al principi, jo no creia que podria prestar un servei especial en l'Església. Fa només onze anys la meua vida va fer un gir copernicà. Ser jueu en l'Església és molt difícil d'entendre i d'acceptar pels jueus que no són cristians. Quan ells parlen amb els representants de l'Església, vol dir que parlen amb no hebreus; els és molt més complex quan tenen un jueu cristià per interlocutor. Aquell capgirament va ser la trobada amb un teòleg messiànic que es diu Mark Kinzer, amb el qual podia parlar de manera racional sobre la possibilitat, la compatibilitat, entre ser jueu i la veritat cristiana, sobre la necessitat de re-judaïtzar el cristianisme, per avançar en la veritat de l'Església i del món. Llavors vaig

trobar per a mi un lloc de reflexió sobre la identitat jueva en l'interior de la fe cristiana. Ell ha fundat un fòrum anual de jueus que són deixebles de Jesús i de tots aquells que confessen la fe en Jesús, ja sigui en les Esglésies històriques com en el moviment messiànic, per reflexionar a l'entorn de temes com la Torà, l'autoritat, etc. El fòrum es diu The Helsinki Consultation. Al principi només hi participaven teòlegs, ara en formen part tots aquells que tenen una identitat jueva i confessen la seva fe en Jesús.

Quina seria la tasca que cada cristià hauria de fer per descobrir millor aquestes arrels amb el seu poble hebreu?

Els cristians hem d'interessar-nos i apropar-nos a la veritat del poble hebreu, cal comprendre què és un jueu en un sentit concret. El problema del jueu cristià no ha estat resolt fins ara. Penso que a l'Església hi ha d'haver un lloc d'expressió per a aquells que són d'ascendència jueva. És a dir, les

LUNET
FACILITY SERVICES

Maria Pau
FUNDACIÓN

**EL BENESTAR SEMPRE
COMENÇA AMB UN SOMRIURE**

- Mare Teresa de Calcuta

lUNET.es
comercial@lUNET.es · 902 010 977

persones que, com jo, han abraçat el cristianisme tenint una identitat jueva, i encara no tenen en l'Església un espai per expressar i viure aquesta identitat jueva. La creació i promoció d'aquest espai és una necessitat urgent per a l'Església d'avui i del futur, perquè alhora esdevindria l'espai privilegiat on els cristians que no tenen una identitat jueva puguin conèixer tota la riquesa de les arrels jueves del cristianisme.

Es tracta, en gran mesura, de recuperar l'Església que va néixer a Jerusalem, l'Església que va néixer del poble jueu i que, després dels tres primers segles de cristianisme, va desaparèixer completament. El papa Francesc ha fet alguna referència a aquesta Església que ha estat anomenada «l'Església de sant Jaume», que era l'Església de Jerusalem, dels primers deixebles, els quals, sent tots jueus, van acollir els gentils al seu si. El primer pas és reconstruir una comunitat amb una identitat jueva en l'Església, cal una Església per a les persones jueves que han reconegut Jesús com a Messies d'Israel i per a les persones que volen compartir el destí del poble d'Israel. Aquesta Església encara no existeix avui, però s'està formant i va endavant malgrat els nombrosos obstacles. Hi ha alguns sacerdots en el món que treballen amb aquest objectiu.

Com ens ajuda la figura d'Edith Stein a cercar aquesta interacció i a enfortir aquesta fraternitat entre els cristians i el poble hebreu?

Quan ens apropem a la persona humana d'Edith Stein comprenem moltes coses. És el mateix fenomen que li va passar al cardenal Lustiger i que em passa a mi mateix: com més s'aprofundeix en el cristianisme que has descobert, el teu vincle amb el poble hebreu es torna cada vegada més fort. Edith Stein va fer una elecció molt precisa d'allunyar-se de la tradició rabínica per sempre i, alhora, la comprensió interior del poble hebreu es va desenvolupar en ella. També el sentit molt fort d'un vincle amb aquest poble que no ha estat mai destruït i que es va desenvolupar en el temps en el qual ella va ser una religiosa carmelita.

Ella va fer tot el que va poder per despertar la consciència dels cristi-

ans. Aquest vincle es va consolidar d'una manera absoluta en la seva vida quan va ser arrestada a Holanda per la Gestapo. Tenia una consciència molt viva que Déu li demanava compartir el destí del seu poble quan li va dir a la seva germana, que també s'havia convertit i vivia al mateix convent: «Vine, anem-hi pel nostre poble.» És una trajectòria exemplar la d'Edith Stein, sense un bri de superficialitat ni de mentida en el seu ser jueu i en la seva vida carmelitana, viscuda d'una manera completa i integral.

Quines són les causes de fons de l'antisemitisme que ha estat tan present en la nostra història occidental?

No és un problema de coneixement, sinó d'actitud cap a Déu, cap als altres i cap a un mateix. El problema de fons és la realitat de l'enveja. Si tu negues la realitat de

Amb aquesta imatge d'una olivera en primer pla i Jerusalem, al fons, el P. Levy crida a recuperar l'Església que va néixer del poble jueu, l'anomenada «Església de sant Jaume».

«A l'Església hi ha d'haver un lloc d'expressió per a aquells que són d'ascendència jueva»

«En Edith Stein no hi ha cap ombra de superficialitat ni de mentida en el seu ésser jueu i en la seva vida carmelitana»

l'enveja seràs un antisemita, tot i que ho sàpigues tot sobre la vida hebrea. L'enveja és suscitada per la realitat de l'elecció de Déu del seu poble escollit. Si mires cara a cara aquesta enveja que neix en tu i arribes a entendre Déu i a ser feliç amb ell per l'elecció que ha fet del teu germà, si arribes a entendre que en l'elecció de l'altre Déu també t'ha escollit a tu, tot i que d'una manera diferent, aquesta enveja es transformarà en amor de Déu, en amor del seu disseny, en una comprensió que és absolutament decisiva per a la salvació del nostre món.

Arribarà el moment en què el poble jueu reconeixerà Crist com el Messies esperat, en el qual hi haurà un reconeixement mutu?

Hem d'entendre que aquest reconeixement serà per als jueus una revelació i un compliment, una plenitud del seu camí: serà una cosa

completament nova per als jueus aquesta revelació i també serà una comprensió nova de la seva pròpia història. I també l'Església camina cap a una plenitud final del misteri que ella porta dins seu, on hi haurà superació definitiva de l'odi, un reconeixement dels seus errors i límits, al final els superarà definitivament, i descobrirà una cosa nova. Tot el disseny de Déu camina cap a aquesta fita de la reconciliació entre el ser jueu i el ser no jueu. Aquesta fita escatològica ja és present en embrió en l'Església, aquella reconciliació en un sol Home; tot i que sí, l'ésser jueu va ser molts cops erradicat de l'Església. Però aquesta fórmula de reconciliació és present en l'ADN de l'Església, ella camina cap a aquest moment, en el qual la reconciliació es realitzarà completament com la fi de l'odi.

SABER ESCOLTAR

No et salvarà sense tu

S'ha fet famosa aquesta frase de sant Agustí: «Déu, que et va crear sense tu, no et salvarà sense tu.» Jesús va dir que tots havíem de ser infants per arribar al regne del cel i sant Pere, en la seva primera epístola, diu als batejats que són «com infants tot just nats que han de gloriar-se per la llet espiritual, pura, a fi que per ella creixin en la salvació».

L'existència de cada persona és un regal de Déu. Ell ens l'ha donada i la vetlla. El rostre d'un nadó és un signe de pau. Quina serenor té la carona d'un infant! Quan el mires, des de la perspectiva d'adult, veus una faç serena i innocent. És la imatge de Qui l'ha creat. Una cara sense arrugues. Una personeta que té tot el que fa ser persona. El reflex d'una determinada transcendèn-

cia? El rostre dels adults és distint.

Els adults cristians, com podem ser infants? Vivint d'acord amb l'Evangeli, que vol dir en la intimitat amb Déu. La infantesa espiritual exclou que els creients hagin de dur una vida pueril. La crida és a viure la fe, l'esperança i la caritat. I ha d'exercir com a vertader adult. Per això ha d'actuar en consciència i responsabilitat. Heus ací una exigència ben clara del seguiment de Jesús.

El cardenal Muller, en el seu llibre *Informe sobre l'esperança* diu: «L'esperança en Jesús comporta la nostra resposta lliure. Déu no ens considera només objectes de la seva actuació, sinó també autèntics protagonistes de la nostra salvació.» I assenyalava que la raó és

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

perquè Déu ens crida a una relació d'amistat; i cita la gran frase de sant Agustí: «Déu, que t'ha creat sense tu, no et salvarà sense tu.»

El vell axioma agustinianà porta a una gran serenor espiritual: Déu vol que siguem els seus amics. I l'amistat és una relació entre dos que la fan possible. L'esmentat cardenal assenyalava que «Déu és feliç fent feliços els homes». El Senyor busca la nostra amistat i hi hem de respondre. Cal buscar Crist, trobar-lo i estimar-lo.

L'existència de cada persona és un regal de Déu

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Quan Déu et concedeix 88 anys, ets conscient que vius de propina i que, agraït, has de posar ordre als nombrosos papers que has acumulat perquè puguin ser útils a altres persones. Trobo aquest reglament d'un annex de la casa del famós teòleg Jacques Leclercq, catedràtic de la universitat de Lovaina, que em va portar un alumne seu, allà cap als anys seixanta del segle passat. Em va satisfer que comparés aquella casa amb la meua i l'he conservat amb afecte. Penso que pot ser un bon pròleg al tema que desitjo redactar properament. N'ofereixo la traducció, conservant el títol en francès, com apareix a l'original i que fa referència a Ap 2,17.

«En el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant.

A PROPÒSIT DE...

Acollida i permanència

Aquestes són les regles de l'Hermitage du Caillou Blanc:

L'ermita de Caillou Blanc està oberta a tots els que busquen Déu. Està tancada per a aquells que estimen el món i que estan satisfets d'ells mateixos.

L'ermita és casa de pregària i silenci. Només parlem quan tenim alguna cosa a dir.

A l'ermita de Caillou Blanc, tot està permès excepte el pecat. No cal respectar cap de les convencions del món. Però, als que estimen el pecat, se'ls demana que no s'hi apropin.

Quan un es fa gran, cal ordenar els papers perquè puguin ser útils a altres persones

Quan arribis a l'ermita de Caillou Blanc, primer ves a la capella per saludar el Mestre de la casa. I després informa de la teua presència a l'ermita o al guardià de l'ermita.

Els hostes són a casa seva i se serveixen sols. Troben el Santíssim Sagrament a la capella, llibres a la biblioteca, provisions al rebost, llits als dormitoris, roba blanca als armaris.

Ningú no ha d'advertir la teua arribada ni la teua sortida. Preguem quan volem; mengem quan tenim gana, el que volem, on volem; dormim quan tenim son. Quan els llits estan ocupats, pots dormir al sofà; quan les cadires estan ocupades, pots dormir a terra.

Els que ho desitgin poden menjar junts. Si han caigut molles a terra, cal recollir-les.»

Vida eclesial

Aquesta setmana sant Josep protagonitza la catequesi papal, coneixem Marta Ventura, presidenta de l'Hospitalitat de Lourdes a Barcelona, Sant Feliu i Terrassa, reflexionem sobre la pastoral amb joves, recordem Mn. Ferran Blasi i parlem dels estipendis de les misses

**Destaca que és un home de fe,
que confia en els «designis de Déu»**

El Papa inicia un nou cicle de catequesis sobre sant Josep

Francesc va iniciar el 17 de novembre passat un nou cicle de catequesis sobre la figura de sant Josep i va posar en relleu la seva importància com a guia per superar la «crisi global» que patim.

El Papa va recordar que el 8 de desembre del 1870 Pius IX va proclamar sant Josep patró de l'Església universal. Als 150 anys d'aquesta efemèride, l'Església celebra un any especial dedicat a sant Josep.

El Bisbe de Roma va explicar que Josep «és un home ple de fe en Déu, en la seva providència. Tota la seva acció narrada a l'Evangeli està marcada per la certesa que Déu fa créixer, que augmenta, suma. És a dir, que Déu s'encarrega de fer avançar el seu pla de salvació».

En la seva catequesi, el Pontífex va manifestar que, no per casualitat, Jesús va néixer a Betlem i va viure a Natzaret: «El Fill de Déu no tria Jerusalem com a lloc de la seva encarnació, sinó Betlem i Natzaret, dos pobles perifèrics allunyats dels clamors de la història i del poder.»

En aquest sentit, va assenyalar que «la perifèria i la marginalitat són predilectes de Déu. No prendre's seriosament aquesta realitat equival a no prendre's seriosament l'Evangeli i l'obra de Déu, que es continua manifestant a les perifèries geogràfiques i existencials».

Francesc va voler ressaltar que Jesús sempre acudeix a les perifèries, la qual cosa ens ha de donar confiança «perquè el Senyor coneix les perifèries del nostre cor, les perifèries de la nostra ànima, les perifèries de la nostra societat, de la nostra ciutat, de la nostra família. És a dir, aquella part una mica fosca que nosaltres no mostrem, potser per vergonya».

El Papa va assegurar que, «sota aquest punt de vista, la societat de llavors no és gaire diferent de la nostra. També avui hi ha un centre i una perifèria. I l'Església està cridada a anunciar la bona notícia a partir de les perifèries».

Sant Josep, en paraules del Pontífex, «ens recorda a cadascun de no-

© Vatican Media

saltres que cal donar importància a allò que els altres descarten. Ell és un autèntic mestre del que és essencial: ens recorda que el que veritablement val no crida la nostra atenció, però exigeix un discerniment pacient perquè pugui descobrir-se i posar-se en valor».

Exposició sobre refugiats

Amb motiu de la inauguració de *Rostres vers el futur*, exposició organitzada pel 40è aniversari de la seu italiana del Servei Jesuïta per als Refugiats, el Papa va enviar un missatge en què deia que esperava que la mostra sensibilitzés els ciutadans sobre la cultura de l'encontre. Va destacar que el fet de migrar, malauradament, moltes vegades no constitueix un «autèntic alliberament», sinó que xoca amb una «indiferència global».

L'exposició està constituïda per vint retrats de persones acollides pel Servei Jesuïta per als Refugiats, realitzats pel fotògraf Francesco Malavolta. Homes i dones que hi van trobar no només un àpat o un refugi, sinó «el sentit i la força per comprometre's en el camí de la llibertat».

El Papa va recordar que quaran-

El Papa saluda Mons. Sebastià Taltavull, durant l'audiència general del dimecres 17 de novembre. El bisbe de Mallorca era a Roma per participar en un congrés dedicat a Ramon Llull.

ta, a la Bíblia, és un nombre significatiu que té moltes referències: «El poble d'Israel va caminar durant quaranta anys pel desert, abans d'entrar a la terra promesa.» I va afegir: «Fins i tot els últims quaranta anys de la història de la humanitat no han estat una progressió lineal: el nombre de persones obligades a fugir de la seva terra creix constantment.»

Francesc no va oblidar els signes d'esperança que fins i tot en aquests quaranta anys «ens permeten somniar amb caminar plegats com a poble nou». Adreçant-se directament als «benvolguts refugiats», els va qualificar com a «signe i rostre d'aquesta esperança». «Hi ha en vosaltres —va subratllar— l'anhel d'una vida plena i feliç que us permet afrontar circumstàncies i dificultats concretes amb valentia. Ens oferiu paraules indispensables per no repetir els errors del passat, canviar el present i construir un futur de pau.»

Tot citant l'encíclica *Fratelli tutti*, el Sant Pare va manifestar que aquest «és el moment d'una casa comuna formada per pobles germans». Va demanar que els rostres dels homes i dones retratats a les fotografies de l'exposició ens estimulin a «ser part activa a les ciutats com a lloc de vida compartida».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Fe i humanisme

L'Assemblea Plenària del Consell Pontifici de la Cultura d'aquest mes de novembre ha triat el tema *Cap a un humanisme necessari*, i això vol dir que els membres i consultors (entre ells n'és ponent Francesc Torralba) revisiten els models antropològics de la cultura grecollatina i judeocristiana que són l'arrel de l'humanisme. Perdoneu que aquest cop em posi massa filosòfic; aquesta és una notícia que en el dia a dia potser no té importància, però sí que la té la reflexió antropològica de l'ésser humà en el món d'avui. Els humanismes toquen totes les tecles importants de l'existència i conformen cadascun d'ells una imatge d'ésser humà. I l'humanisme cristià és, en definitiva, un pensament arrelat a una fe que l'exclou de la simple ideologia. Hans Küng deia que «no es pot ser cristià renunciant a ser home. I, al contrari: no es pot ser home renunciant a ser cristià». Però la imatge d'allò veritablement humà —el model i criteri— el tenim en una persona concreta: Crist.

Hi ha res més evangèlic? Més pràctic?

No podem tenir una fe allunyada d'allò humà ni allunyada de la nostra tradició de pensament. La fe es dona en la història, en una cultura. Venim del món clàssic i judeocristià, però també de la il·lustració, la modernitat i d'un context tecnicocientífic destacat.

L'humanisme aterra en el nostre interior sense caure en la fugida del món, sinó a la inversa; ens implica en el món, amb els altres, connectant des de l'interior. L'humanisme és necessari i inspirador per a la nostra fe cristiana d'aquí i ara.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Marta Ventura, presidenta de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa

«Necessitem tornar a Lourdes»

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

Fa dos anys que els membres de les Hospitalitats catalanes de la Mare de Déu de Lourdes no poden peregrinar al santuari francès com a conseqüència de la pandèmia. I malgrat que aquesta mancança s'ha intentat pal·liar amb iniciatives de tota mena, com el pelegrinatge a Montserrat del 2 d'octubre dut a terme per l'Hospitalitat de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa, els membres de la família hospitalària necessiten tornar a Lourdes. «Durant tot l'any fem activitats, però anar en pelegrinatge a Lourdes és una experiència única, la millor escola per aprendre a estimar i ajudar els altres», expressa Marta Ventura, presidenta de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa.

Què vol dir ser hospitalari?

Ser hospitalari és donar-se als altres, sortir de la zona de confort i ajudar persones que ho necessiten. Per exemple, una persona amb paràlisi cerebral no pot controlar els seus moviments, i no pot tenir una vida més normal si no té gent que dediqui part del seu temps a acompanyar-la i ajudar-la. Una de les activitats que feia el grup d'Hospiescapes a la nostra Hospitalitat abans de la pandèmia era anar a la platja, a Sant Antoni de Calonge, amb l'ajuda de la Creu Roja. Una de les experiències més emotives va ser quan una persona discapacitada de 60 anys es va posar a plorar i va dir que era la primera vegada que tocava la sorra. Per tant, ser hospitalari és intentar fer tot el possible perquè tothom pugui tenir les mateixes condicions de vida digna.

Quin és el miracle de Lourdes?

El gran miracle de Lourdes és la transformació personal. És el fet de viure durant cinc dies més de 800

persones en un ambient de fraternitat i de germanor. És el fet de veure com els hospitalaris de totes les edats, els pelegrins i les persones malaltes o amb discapacitat que acompanyem, s'uneixen als peus de Maria per donar gràcies i compartir el seu temps. El gran miracle de Lourdes és tornar-ne amb un gran somriure i amb l'energia espiritual renovada per afrontar la resta de l'any.

Quina és la importància que els joves visquin Lourdes?

Per a nosaltres, són molt importants els voluntaris escolars. Fa anys vam parlar amb un seguit d'escoles per plantejar-los la possibilitat de fer el voluntariat a Lourdes, perquè, com va dir el cardenal Narcís Jubany, «Lourdes és la millor escola per aprendre a donar-se als altres i a tractar les persones malaltes i/o discapacitades com un igual». Durant cinc dies, encara que ens acompanyi un equip mèdic i d'infermeria, els hospitalaris ajudem els usuaris a vestir-se, rentar-se, menjar, assistir als actes,

«Ser hospitalari és intentar fer tot el possible perquè tothom pugui tenir les mateixes condicions de vida digna»

«El gran miracle de Lourdes és tornar-ne amb un gran somriure i amb l'energia espiritual renovada per afrontar la resta de l'any»

Marta Ventura, a la dreta, amb Mn. Mateu Santacana, Mons. Agustí Cortés i Fina Reventós, a Montserrat, el 2 d'octubre.

fer-los companyia... durant tot el dia. És molt important que aquesta experiència la visquin joves des dels 16-17 anys. Per això ara ja no anem a les escoles, sinó que són les escoles que venen a nosaltres. Cada any intentem portar-hi 150-200 joves. El primer dia sempre els dic: «L'única cosa que us demano és que durant aquests cinc dies abandoneu els mòbils a l'habitació, us interesseu per les persones que acompanyeu i recordeu que aquesta és una experiència que us marcarà per sempre.» A molts joves, haver conegut una altra realitat els canvia la vida, i, fins i tot, n'hi ha que acaben triant carreres com Medicina o Infermeria. Potser el que costa més és mantenir el vincle un cop han arribat a la Universitat, però en moltes ocasions ens hem trobat amb l'alegria de veure que, amb el temps, retornen.

Quines conseqüències ha tingut la pandèmia per a la família hospitalària?

Ha estat una època molt trista, perquè moltes de les activitats que

fem estan pensades perquè les persones que necessiten aquesta ajuda surtin de les residències i se sentin acompanyades i estimades. Durant la pandèmia no ho hem pogut fer. Davant d'aquesta dificultat, hem procurat ser al seu costat a través, per exemple, de trucades telefòniques. Així mateix, l'Hospitalitat organitza dos pelegrinatges anuals a Lourdes, un al juny i l'altre al setembre. Durant el 2020 vam fer un pelegrinatge virtual al juny i un pelegrinatge semi-presencial al setembre, quan vam anar un petit grup a Lourdes per gravar els actes i retransmetre'ls per les xarxes socials. I enguany, tampoc hem pogut anar a Lourdes amb persones malaltes o discapacitades per les restriccions. Sí que hem pogut fer el mes de juny un «pelegrinatge territorial», un dia a cada diòcesi, reproduint els actes que hauríem fet a Lourdes, per acabar amb una gran missa a la Sagrada Família, el 27 de juny, amb mil persones (de les quals més d'un centenar amb alguna discapacitat), d'acord amb l'aforament aleshores permès, similar a la missa internacional que fa el santuari. D'altra banda, com que tampoc no vam poder fer el pelegrinatge de setembre, el dissabte 2 d'octubre vam viure una jornada fantàstica i entranyable a Montserrat, amb un acte lúdic, la missa a la basílica i la processó de torxes, amb la imatge de la Mare de Déu de Montserrat, que no sortia del cambril des de l'acte d'entronització de l'any 1947. Un cop a la basílica, vam acabar cantant, amb les torxes enceses, l'*Ave de Lourdes* amb la Mare de Déu de Montserrat. Va ser impressionant.

Després de dos anys sense poder anar a Lourdes, quan teniu previst poder recuperar el pelegrinatge?

L'any que ve esperem poder recuperar la plena normalitat i peregrinar a Lourdes al juny i al setembre. Suposem que hi haurà molta gent que voldrà acompanyar-nos-hi. Tots necessitem tornar a Lourdes. Necessitem desconectar de la nostra vida quotidiana i durant cinc dies compartir aquesta experiència vital i espiritual tan impressionant. Jo recomano a tothom que almenys una vegada vagi a Lourdes amb l'Hospitalitat acompanyant persones malaltes o discapacitades, per experimentar la vivència única que és. Durant tot l'any fem activitats però anar a Lourdes en pelegrinatge és increïble, és una experiència sorprenent i incomparable, la millor escola que hi ha.

El buit i l'abisme

XAVIER MORETÓ

Consiliari de Vida Creixent de Barcelona

Aquest és el títol del tercer tema del temari d'enguany: *L'harmonia de la vida*. Semblaria un xic catastròfic si no fos perquè podria reflectir una situació real que vivim i de la qual, certament, cal sortir-ne. Ens pot venir donada pel nostre entorn o per nosaltres mateixos. Tanmateix, tan bon punt comença el tema, la germana Adell ja ens diu clarament: «Veure en positiu els nostres dons reals ens fa adonar, per contrast, de les nostres mancances...» Una bona lliçó de realisme, de «tocar de peus a terra», com diem col·loquialment. Però també es donen els dos extrems: els qui són massa rígids —àdhuc amb ells i elles mateixos— i que creuen que tot ho fan malament, i els qui tot «s'ho tiren a l'esquena». Ni l'un ni l'altre. També

hi ha la versió perfeccionista... i, pretendre que tot surti perfecte, també és una certa esclavitud.

En la reunió d'animadors que tenim els grups de Barcelona, cada quart dijous de mes, va sortir un bon «antídot» del perfeccionisme: contemplar la «perfecció» de la natura. De fet, la mateixa autora ens convida a contemplar la creació i d'admirar-nos tot fent-ho. La perfecció de la natura no és la nostra. Més que perfecció, n'hauríem de dir «harmonia». Tot «funciona» bé però no al nostre estil. L'harmonia que Déu ha posat en la natura i en les nostres relacions interpersonals ens és un referent i una motivació per sortir dels abismes, els que ens envolten i els propis.

És bo que contemplem la «perfecció» de la natura.

Presència de l'Església

PERE CANALETA ARGEMÍ

President interdiocesà

En cada diòcesi es troba present tota l'Església en comunió, com a cos de Crist, i no com una simple organització més.

La seva primera tasca ha de ser la de comunicar l'Evangeli i, per tant, el primer és l'anunci i l'escolta de la Paraula de Déu, la pregària, la litúrgia, la primacia de la vida espiritual i l'atenció als pobres i als necessitats. Sense aquesta intersecció de les dues perspectives, la imatge de l'Església queda desdibuixada i completament fora de lloc.

Vida Creixent és present en cada diòcesi i, per tant, la seva tasca és la d'ajudar, la de fer créixer la gent, la de donar ànims i empena.

Sense amor no hi ha Església.

Hem de fer comunitat! Fem comunitat, que tothom se senti acollit, que tothom se senti estimat, respectat i considerat. Per anar endavant junts!

PASTORAL AMB JOVES

CARLES MUÑIZ PÉREZ
Prevere

Patim una dictadura de l'economia sense un rostre i sense un objectiu veritablement humà

«No hi ha planeta B»,
recorden els joves.

Una oportunitat per a les noves generacions

Jove de Sant Feliu de Llobregat, aixeca't i sigues testimoni

Coincideixo preparant l'article amb els darrers dies de la cimera de Glasgow pel canvi climàtic i deixo ressonar les paraules del papa Francesc en la pregària de l'Àngelus: demanar respostes efectives que puguin oferir una esperança concreta a les noves generacions. En aquests darrers mesos hem tingut la presentació i possible desenvolupament d'alguns projectes com l'ampliació del aeroport del Prat i del abocador de Can Mata, el desenvolupament del polígon de la Conca d'Òdena i del parc d'aerogeneradors de la Serra de Feixes, la MAT des de Terol al Baix Llobregat..., arreu del territori del nostre país trobarem molts altres exemples.

Desitjo provocar diàleg, reflexió, coneixement, posicionament i compromís, tant a nivell personal com també comunitàriament i socialment.

Aquesta qüestió com moltes (o totes) tenen moltes aproximacions, però em ressona amb força la crida a aturar una mica la marxa, a posar-hi alguns límits racionals i, fins i tot, a tornar enrere abans no sigui tard. És insostenible el comportament de consumir i destruir més i més, mentre que altres encara no poden viure d'acord amb la seva dignitat humana. Ha arribat l'hora d'acceptar cert decreixement a Catalunya i al món occidental aportant recursos perquè es pugui créixer sanament en altres parts. No són pocs els economistes,

mitjans de comunicació i altres actors que també opinen contràriament a la proposta del decreixement.

La dignitat de cada persona humana i el bé comú són qüestions que haurien d'estructurar tota política econòmica, però a vegades semblen només apèndixs agregats des de fora per completar un discurs polític sense perspectives ni programes de veritable desenvolupament integral. Quantes paraules han esdevingut molestes per a aquest sistema!

Necessitem canviar el model de desenvolupament local i global, i tenir en compte que un desenvolupament tecnològic i econòmic que no deixa un món millor i una qualitat de vida integralment superior no pot considerar-se progrés.

Patim una dictadura de l'economia sense un rostre i sense un objectiu veritablement humà. Estem immersos en una crisi antropològica que redueix l'ésser humà a una sola necessitat: el consum.

El canvi climàtic és un problema global amb greus dimensions ambientals, socials, econòmiques, distributives i polítiques, i planteja un dels principals desafiaments actuals per a la humanitat.

La terra és essencialment una herència comuna, els fruits de la qual han de beneficiar tothom. Per als creients, això es converteix en una qüestió de fidelitat al Creador, perquè Déu va crear el món per a tots. Qualsevol plantejament econòmic i ecològic ha d'incorporar una perspectiva social que tingui en compte els drets fonamentals dels més pobres.

En el si de l'Església, a més dels negacionistes, han sorgit diverses iniciatives que volen sumar oportunitats a les noves generacions (@ecoparroquies i @FrancescoEcon), i cerquen una conversió fruit de la resposta a la crida a tenir cura de la casa comuna.

Que ens puguem trobar en una vida renovada i en les diverses iniciatives amb què expressem «lloat sigueu, Senyor nostre».

Markus Spiske a Pexels

Mossèn Ferran Blasi

JORDI MIRALBELL
Filòsof i periodista

Va quedar marcat per la paternal figura de sant Josepmaria, i pel seu missatge de santedat enmig del món

L'1 de novembre, festa de Tots Sants, ens va deixar mossèn Ferran Blasi Birbe. Va traspasar quan es trobava fent una estona de pregària a l'oratori de casa seva, amb l'Evangeli a la mà, tot un signe del que van ser els seus principals suports al llarg de la vida: el sagrari i l'Evangeli.

Mossèn Ferran era barceloní, nascut de pares procedents de l'Alt Pirineu, de la banda d'Esterrid'Àneu, ell comerciant i ella mestra, dos trets que van ser decisius a l'hora de configurar la seva personalitat.

Expert en Dret, periodista, filòleg, escriptor, teòleg, el Dr. Blasi —com també se'l coneixia— era per damunt de tot sacerdot. Als seus 92 anys i amb

una salut ben precària, el traspàs el va agafar enviant cròniques periodístiques d'informació religiosa, tancant una nova versió en català del Nou Testament, mantenint una intensa activitat de relació amb els seus múltiples contactes i il·lusió nat amb nous reptes pensant amb l'any 2029, el centenari del seu naixement.

Va conèixer l'Opus Dei el 1948 quan estudiava Dret a la Universitat de Barcelona. Tot just feia vuit anys que sant Josepmaria, acompanyat del beat Àlvar del Portillo, havia iniciat personalment a Barcelona la tasca evangelitzadora de l'Opus Dei. Home de grans lleialtats, el Dr. Blasi va quedar marcat per la paternal figura de sant Josepmaria, i pel seu missatge de santedat enmig del món. Cridat personalment per ell al sacerdoci, va ser ordenat l'any 1959.

Apassionat com era per difondre la fe, no va dubtar a cursar la carrera de Periodisme a la Universitat de Navarra aprofitant una estada a Pamplona. Els estudis el marcaren profundament i es pot dir que Mn. Ferran ha estat un dels primers periodistes especialitzats en informació religiosa a l'Estat. Com a comunicador va col·laborar en diversos mitjans de comunicació, sempre en l'àmbit de la informació religiosa: *Catalunya Cristiana*, *Diari de Barcelona*, *La Vanguardia*, *El Punt*, *Diari de Girona*, *Diari de Tarragona*, etc.

La tasca pastoral ha presidit la seva activitat, durant molts anys centrada a l'església de Montalegre, al barri del Raval. Capellà de cor, va ser un gran home d'Església, ben proper a tots els qui d'una manera o una altra treballen per Ella. Coneixia tothom dins de l'Església local, s'havia relacionat amb tothom, estimava tothom.

Així era mossèn Ferran Blasi: modest, ocurrent, simpàtic, amb una prudent ironia, mai feridora, que el feia amable i a la vegada estimulant a les tertúlies. Una persona bona, sempre amb un somris.

TESTIMONIS DE FE

BEATRIZ MORETÓ SEGARRA
Delegada d'ACN a Barcelona

JESÚS M. ARISTÍN
«El suport rebut ens ha ajudat en la tasca desenvolupada en comunitats cristianes de l'àrea rural i urbana»

El valor infinit de la missa

Sol·licitar la celebració de misses a través d'Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) és una manera preciosa d'ajudar sacerdots en països de necessitat. Amb un donatiu es contribueix al seu sosteniment i el sacerdot, en agraïment, celebra una missa per les intencions del benefactor. Aquesta ajuda fa possible que ell pugui servir la seva comunitat catòlica, atendre-la espiritualment i generar innumbrables obres de misericòrdia al voltant seu.

Aquest és el cas dels cinc monjos contemplatius albertinians del monestir de la Immaculada Concepció de Maria a Nicaragua.

«En el dia a dia del monestir ens trobem amb persones que, generosament, ens permeten sentir l'assistència freqüent de la Divina Providència. Les intencions que ens confien formen part del patrimoni espiritual que els monjos anem guanyant per al Cel. Estic segur que el benefici espiritual és recíproc. Agraïxo de cor la seva preocupació per nosaltres i la seva bondat perquè ens tenen en compte en els estipendis per a misses. Que Déu els assisteixi perquè molts altres germans en el sacerdoci també puguin ser tocats per aquest do del Senyor», agraïx el germà Francesc.

La mare Albertina va deixar escrit a

les Constitucions que els seus fills es distingirien en el món per la seva confiança il·limitada en la Divina Providència, ens explica el germà Marlon.

Afegeix que l'obra d'ACN es manifesta per a ells com l'evidència concreta que Déu no els abandona i que, alhora, dona testimoni que som una Església unida enmig dels patiments concrets dels nostres pobles.

L'ajuda provinent dels estipendis es multiplica i assoleix la tasca pastoral de centenars de sacerdots en la seva missió evangelitzadora. Mons. Jesús María Aristín Seco, actual administrador apostòlic de Yurimaguas, al Perú, ens escriu en nom de tots els germans sacerdots del vicariat per comunicar-nos que «el suport rebut ens ha ajudat, entre els mesos de juliol a setembre d'aquest any, en la tasca desenvolupada en comunitats cristianes de l'àrea rural i urbana, visitant les famílies, en les trobades amb nens, joves i adults en la pregària i en la seva formació, i celebrant amb ells el Misteri de l'Amor Encarnat. Ens ajuda a continuar entregant les nostres vides per tantes ànimes a les quals el Senyor ens ha encarregat pasturar per adreçar-les cap a ell, tenint-lo sempre present entre ells».

Celebració d'una missa a Yurimaguas (Perú).

ACN

SIGNES D'AVUI

Pobre: rebre i donar

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

«La propera vegada que donis diners a un sensesostre, però no el miris als ulls, pensa que n'alleuges la necessitat material, però no reconeixes la humanitat que compartiu el captaire i tu» (Francis Fukuyama). Hi ha la tendència a pensar que la pobresa s'arregla exclusivament a través de l'economia. És necessari, però amb això no n'hi ha prou. Peio Sánchez, rector de Santa Anna de Barcelona, convertida en Hospital de Campaña, va afirmar en el transcurs de la XVI Jornada del Grup Sant Jordi, celebrada a mitjans de novembre: «No s'aconsegueix ajudar a recuperar la dignitat de les persones donant-los aliments, sinó compartint la taula, establint-hi una relació personal i fraterna.» Una necessitat dels pobres encara més profunda que

l'economia, fins i tot sent extrema, consisteix a ser valorats per la seva dignitat i rebre el reconeixement com a persones. És a dir, tal com Ralph Ellison subratlla en la seva novel·la *Un home invisible*, deixar de ser inexistents com a éssers humans iguals a la resta. Tots estem al mateix tauler d'escacs, però la mentalitat de les peces més importants assumeix sense escrúpols que cal sacrificar els peons.

El papa Francesc en el seu missatge amb motiu de la V Jornada Mundial dels Pobres afirma: «Hi ha moltes pobreses dels "rics" que podrien ser guarides per la riquesa

Les necessitats dels pobres no s'arreglen amb el teletreball

dels "pobres", només que es trobessin i es coneguessin! Ningú no és tan pobre que no pugui donar quelcom de si mateix en reciprocitat. Els pobres no poden ser només els que reben; cal posar-los en condicions de poder donar, perquè sabien bé com poden correspondre.» Una tasca indispensable és refer el teixit d'afectes, tracte humà, reconeixement, confiança, acceptació, proximitat, mirar als ulls, estrènyer la mà... Càritas, més que una organització eclesial i sense deixar de ser-ne, és fonamentalment una actitud: l'amor que s'obre a la dignitat de l'altre i el reconeix com a persona. Els serveis socials, amb motiu de la pandèmia, potser han oblidat que les necessitats dels pobres no s'arreglen amb el teletreball, sinó amb el cara a cara, la proximitat i l'afecte.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Fa uns dies vaig rebre una d'aquelles trucades que m'omplen d'alegria la vellesa. Era d'un antic amic de la presó de Quatre Camins que durant molts anys complia condemna en una altra presó de Madrid. Acabava de sortir en llibertat després de més de vint anys de compliment de diferents causes. Sempre eren petits robatoris acumulats, alguna baralla, i robatoris altres vegades. Si l'hagués de definir amb una certa ironia o sentit de l'humor diria que és «una calamitat encisadora». Recordo moments viscuts amb ell, tant dins de la presó com fora, durant els intervals de llibertat entre una condemna i l'altra. Em podria preguntar on rau el seu «encís», quan més avi-

FINESTRA A LA VIDA

Llaços de fraternitat

at sembla que guanya espai l'altre qualificatiu de «calamitat». Doncs, en la seva manera d'estimar, de ser agraït malgrat tot, del seu bon cor i la seva generositat increïble que contrastava amb aquells robatoris a què estava avesat des de la seva infantesa on, en comptes d'educació, havia rebut l'adquisició d'hàbits heretats dels progenitors.

La trucada em va emocionar perquè de tot això feia anys. No n'havia sabut res des de feia temps. L'última notícia havia estat que havia demanat el trasllat a una presó de Madrid perquè s'havia enamorat d'una noia d'allà.

La primera pregunta quan em va demanar ajuda per no tornar a caure i deixar la seva addicció a les drogues —un altre dels seus pro-

blemes— era què podia fer jo des de tan lluny.

Va ser aleshores quan vaig pensar en Mensajeros de la Paz del pare Àngel al qual estem molt units des del nostre Hospital de Campaña de Santa Anna i Missatgers de la Pau Catalunya. Amb només una trucada i un correu n'hi va haver prou perquè fos acollit i ajudat. Que bo que és tenir aquests llaços de fraternitat entre els que tenim la sort d'estar al costat dels més desfavorits, bevent d'una mateixa font que ens fa germans entre els germans!

Missatgers de la Pau i l'Hospital de Campaña, grans llaços de fraternitat

Altruisme i confiança en un viatge conjunt

Quatre tàndems a Girona fan possible que persones invidents surtin de ruta pedalant

CARME ESCALES

Xavier Corominas Maínegre

El grup que surt en tàndem, davant de l'ermita de Sant Roc, a Vilablareix.

En Joan Bagaria, un excel·lent dentista de Girona, havia anat trampejant durant molts anys la presència d'un meningioma. Alternava la vida a la seva consulta amb les sortides amb bicicleta amb els amics, i una bona relació de parella amb la Isabel del Moral. «Érem una parella molt ben avinguda. Aquest novembre hauríem fet 40 anys de casats», explica ella.

Junts compaginaven les aficions de cadascú amb les activitats i vida en comú, i per al Joan, especialment els caps de setmana, sempre hi havia una cita amb els pedals. Quan la seva malaltia li va començar a dificultar la força a la cama dreta, els seus amics van tenir una bona pensada: «¡Comprarem un tàndem!»

L'Enric, un dels seus amics, feia de pilot. Al seient del davant del tàndem, va fer possible que el Joan continués gaudint de les escapades en bici. Van seguir tot l'itinerari de *Pedals de foc*, al voltant del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, també el massís de les Gavarres, i varen fer el cim de Sant Miquel de les Formigues. Dalt d'aquest pic, com explica la Isabel, els amics del Joan «han posat una pedra en record seu».

El Joan va marxar fa tres anys, però gràcies al tàndem, els seus últims cinc anys va poder continuar endinsant-se en la natura sobre les dues rodes. «El tàndem va entrar en la seva vida per fer-lo una persona feliç. Treballava moltíssim i aquests anys poder continuar sortint amb bicicleta, el tàndem va ser la seva salvació, li va allargar la vida», expressa la Isabel.

Veient tota la felicitat que aquell tàndem havia aportat al seu home, quan en Joan va marxar, ella va voler que aquella bicicleta amb dues places continués sent útil per a algú. I ho ha trobat gràcies a la seva coneixença del Xavier Corominas. És un dels fundadors de Mou-te en bici, una entitat nascuda per promoure l'ús de la bicicleta a la ciutat de Girona, que és a punt de festejar el seu 25è aniversari. Des de fa un any i mig, també es mouen amb tàndems, fent rodar una iniciativa de voluntariat fruit d'una altra magnífica pensada.

El Xavier Corominas va coincidir un dia amb un grup de persones

Sortida per la Ruta del Carrilet.

ROSER CRIVILLÉ
«Sortir amb tàndem ens dona l'oportunitat, a les persones cegues, de fer un esport que mai podríem fer sols»

XAVIER COROMINAS
«Esperem anar emplenant de pilots i motors la nòmina de voluntaris i de gent que vol pedalar»

invidents que s'havien reunit per exposar les seves dificultats per la seva manca de visió amb certs obstacles de la ciutat. Corominas va recordar que el Consorci de les Vies Verdes de Girona disposava de tres tàndems, i va veure l'oportunitat de fer sortides amb aquestes persones que no hi veuen, però que poden pedalar com qualsevol altre.

Motors d'esperança

Des d'aleshores, cada dimecres, aficionats al ciclisme esdevenen pilots voluntaris d'aquests tàndems que passen a buscar per casa els «motors». Així és com el grup anomena les persones invidents, que incorporen la força de les seves cames des del seient del dar-

Mou-te en bici

rere de les bicicletes biplaça. Són el motor que impulsa una experiència que roda per camins de Girona en genuïnes sortides en grup. I en elles, roda ja el tàndem del Joan que la seva dona els va donar.

«La proposta de sortir amb tàndem va ser molt ben rebuda per nosaltres, les persones cegues, perquè ens donava l'oportunitat de fer un esport que mai podríem fer sols, i per tant és com una incorporació a una certa normalitat, i és un esport», explica la Roser Crivillé, una de les usuàries, motor d'aquesta iniciativa. «I hem anat convertint-la en un esport-trobada. S'han creat un munt de complicitats, tenim ganes de pedalar, però també de riure. Entre nosaltres anem sabent més coses l'un de l'altre i això uneix molt, és un estímul constant. Quan tens un problema procuren solucionar-te'l, jo hi he trobat una font inesgotable de benestar en tots els sentits», diu. Recentment s'han afegit al grup persones particulars, que per a la Roser encara ho fa més enriquidor. «Venien amb la seva bicicleta normal, ens acompanyen i fem més camaraderia. Cada persona que ve és un tresor. I aquesta tardor hem fet una sortida nocturna, de Girona fins a Sant Feliu de Guíxols», diu.

En Feliciano Chimuco és un altre dels motors d'aquesta experiència. Té 45 anys i és d'Angola. Des dels 43 anys, per l'evolució de la seva malaltia diabètica, no hi veu. Va conèixer l'oportunitat de sortir amb tàndem i s'hi va apuntar. «Vaig anar

coneixent altres persones, em vaig anar integrant molt millor, i a través de la bici faig exercici, que és molt recomanable per a la pressió alta i la diabetis», explica en Feliciano. Dos dels seus fills que estudien, quan tenen festa, fan de pilots voluntaris dels tàndems. «A mi això em dona confiança per encarar el futur, i comparteixo com varen perdre els altres la visió, i com ho van superar. És molt positiu per a mi», exposa en Feliciano.

Així, la voluntat i tenacitat de Mou-te en bici per pacificar el trànsit de vehicles contaminants a la ciutat de Girona ha aconseguit pacificar també allò que de vegades sembla insalvable entre una dificultat —que sovint es titlla d'impossible— i la fluïdesa cap a la seva realització. Persones que no hi veuen, com la Roser, en Feliciano, en Jordi, en Jep i en Josep poden pedalar tant i tan fort com qualsevol altre. És la força que s'amaga darrere de les dificultats de qui tendim a sobreprotegir. A Girona, les dues places d'una mateixa bicicleta roden mostrant-nos aquestes forces que cal fer sortir, i aplaudir. Al tàndem roden juntes la força de l'altruisme al davant i, al seient del darrere, la força de voluntat, la confiança i l'esperança. «Esperem anar empenant de pilots i motors la nòmina de voluntaris i de gent que vol pedalar. De moment, els 4 tàndems que tenim ja donen prou joc —un cinquè el cedeix Cicloturisme quan cal», conclou satisfet Corominas.

En Joan Bagaria, en ruta, el dia que feia 60 anys, acompanyat al davant del tàndem pel seu amic Enric Pallàs.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Temps de tardor

Benvolguts i benvolgudes, totes les estacions de l'any tenen la seva bellesa, però la tardor en té una d'especial que no sempre sabem copsar. Després de l'exuberància de la primavera i l'esplendor de l'estiu, la tardor ens mostra la cara minvant de la naturalesa. El verd ple de vida de la primavera i el roig de plenitud de l'estiu deixa pas al groc esmorteït de la tardor, preludi de l'hivern: fulles seques formant una catifa sota els arbres, camps llaurats a l'espera de la sembra, flors mústiques que ja no fan cap flaire.

Tanmateix, la natura minvant de la tardor té una bellesa «reflexiva», preludi d'una nova vida. Si la primavera ens invitava a sortir i a gaudir de la natura naixent, la tardor ens invita a recollir-nos i a pensar, com si la natura mateixa ens estigués oferint aquesta oportunitat. Perquè tota reflexió necessita recolliment i serenitat. Són tantes les coses que podem pensar en la intimitat de la nostra singular existència, que sovint ens passen desapercebudes per la seva banal quotidianitat: la bellesa dels boscos de colors variats, el dolç batec

de la pluja suau, la remor del vent que bufa, el descans merescut després del treball estival, l'escalfor de la llar a la vora del foc, la memòria dels qui han mort, l'esperança dels qui naixeran...

Algú pot pensar que el món que seguia l'ordre de la natura ha estat engolit per l'era industrial, que ha acabat per imposar-nos la seva llei. Ja no tenim contacte directe amb la natura, vivim en aglomeracions urbanes que ens submergeixen en l'anonimat, ens desplacem a velocitats supersòniques que ens impedeixen gaudir del que veiem o sentim. L'home ha quedat *dislocat* en el món que l'envolta, per utilitzar l'expressió del filòsof Nicolas Grimaldi. I, malgrat tot, l'home segueix cercant allò que el fa més humà i es continua formulant les mateixes preguntes de sempre. Com podem, doncs, tornar a gaudir d'una vida més humana sense posar en entredit els progressos que la mateixa humanitat ha aconseguit?

No s'ha de renunciar ni a la ciència ni a la tècnica, tan sols se les ha de posar al seu lloc. I aquest consisteix que tant l'una com l'altra han

d'estar al servei de l'home, i no a la inversa. La producció no s'ha de regir només pel rendiment econòmic, sinó pel benestar de la humanitat. Si bé és cert que no sempre hem de renunciar als progressos de la ciència i de la tècnica, sí que hem de ser capaços de desistir de l'ús indegut que en fem. Canviar de manera de viure per fer un món més humà no és anar contra el progrés, sinó contra els interessos d'alguns i l'hedonisme d'uns altres que només pensen en si mateixos sense tenir en compte la resta.

Ara que, en temps de tardor, els cristians iniciem també el temps d'Advent, el temps d'espera d'una vida nova, som invitats a confrontar els nostres hàbits amb la pobresa, la senzillesa i la humilitat del misteri de l'Encarnació. Som invitats a reflexionar sobre la manera d'obrar del nostre Déu. En el silenci de la tardor i en l'espera pròpia de l'Advent, hem de saber capir-ne la profunditat. Perquè, com deia el poeta, «tots els camins van a Roma, però no van a Betlem!» (Josep M. de Sagarra, *El poema de Nadal*, cant III).

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

L'Evangeli, un cant a l'esperança

Ho llegim a l'Evangeli: «Alceu el cap ben alt, perquè molt aviat sereu alliberats» (Lc 21,28). Ens hi va la llibertat i molts motius d'esperança. Tanmateix, la complexitat dels esdeveniments humans, sobretot aquells que superen la nostra capacitat de comprensió, ens porten sovint a un carreró sense sortida. En aquest temps d'incertesa, enmig dels problemes d'un contagi encara universal en lleuger augment i els desencontres polítics que provoquen tantes víctimes, som conscients de la nostra feblesa i necessitem que algú ens obri el cor a l'esperança. Molts ho estan demanant en el límit de les fronteres, en la desesperació de la immigració o en la recerca d'un habitatge digne i treball decent.

Aprofundint en el pensament social de l'Església i deixant-nos il·luminar per les seves afirmacions, podem trobar aquella llum que també es desprèn de l'Evangeli i que pot obrir-nos el cor a l'esperança si al seu costat ens proposem una acció eficaç de transformació, també segons l'Evangeli. «L'exposició dels principis de la doctrina social pretén suggerir un mètode orgànic en la recerca de solucions als problemes, perquè el discerniment, el judici i les opcions responguin a la realitat i perquè la solidaritat i l'esperança puguin incidir eficaçment en les complexes situacions actuals. Els principis són fruit de la revelació de l'amor que Déu té per la persona humana» (Compendi de la Doctrina

Social de l'Església, 9).

Si continuem aprofundint en aquest aspecte, veiem que la salvació que Déu ofereix als seus fills requereix la seva resposta lliure i la seva adhesió incondicional. La fe consisteix en això: ens entreguem lliurement i del tot a Déu; així responem a l'Amor precedent i sobreabundant de Déu amb l'amor concret als germans i amb esperança ferma, perquè «Déu compleix fidelment les seves promeses» (He 10,23). El pla diví de salvació no situa la criatura humana en un estadi de simple passivitat o de minoria d'edat. El temps d'Advent ens prepara per entendre que tot això s'ha fet realitat en el misteri de l'Encarnació, ja des dels seus inicis, en el naixement de Jesús, el Fill de Déu.

La nostra atenció, quan comencem l'itinerari del nou Any litúrgic, se centra, doncs, en Jesús de Natzaret. Ell serà la resposta esperançada als nostres interrogants sobre com refer tantes situacions humanes ancorades en una crisi perenne i per a molts sense perspectives de solució. La nostra solidaritat amb tothom és un signe que ens adherim a aquesta proposta d'esperança que trobem a l'Evangeli. Per això, la seva lectura i meditació freqüents ens han d'ajudar a enfortir i, si és necessari, a refer els motius d'esperança i passar a l'acció. Fem cas de sant Pau, qui ha fet de l'Evangeli la raó de la seva vida i ens anima dient «és cert que ja ho feu, però us demano que avanceu encara més» (1Te 4,1). Aquesta és la proposta.

COMENTARI DE LA PARAULA

Redreceu-vos i alceu el cap perquè s'apropa el vostre alliberament

GLÒRIA MONÉS

Encetem de nou el Cicle C, centrat primordialment en el primer volum de l'obra de Lluc. *Mostració a Teòfil*. Lluc se serveix del llenguatge apocalíptic, no per revelar secrets amagats o predir el futur, sinó per ajudar-nos a interpretar, a base d'imatges que parlen per si mateixes, les situacions que s'estan donant també avui, però que ignorem, adormits com estem pels falsos valors que ens han inculcat els poderosos. El títol de l'homilia és molt adient en aquest moment històric en què es produeixen canvis profunds en la societat. Van caient els imperis, els estats-nacions van perdent protagonisme a favor de les grans ciutats on els ciutadans es van aplegant per regir ells mateixos els gravíssims problemes que ens afecten i que no s'han volgut abordar. De set mil milions d'humans que som, cinc mil milions vivim en ciutats. Els evangelistes són plenament conscients que, després del gran fracàs del Messies en el Gòlgota, amb el Rei dels jueus penjat d'un patíbul, i de la desfeta del cercle

dels Dotze que haurien d'haver reunit les dotze tribus d'Israel, però que el van traïr i renegar d'ell, van desapareixent les fronteres que enfrontaven les nacions. El pla B que Déu es va treure de la màniga en el Calvari —quan Jesús moments abans d'expirar va expressar quines eren les seves últimes voluntats: «Dona, aquí tens el teu Fill... Aquí tens la teva mare.» I a partir d'aquella hora el Deixeble estimat l'acollí en la seva pròpia comunitat (Jn 19,27)— inexorablement va prenent forma. Per això s'insisteix en la vinguda del Fill de l'home, un humà a qui Déu ha posat com a model per a tots els homes i dones del planeta terra. Sempre que tinguem els ulls oberts i l'oïda amatent, podrem descobrir l'actuació de Jesús ressuscitat a través de les persones que li prestem les mans. Hem de vetllar, doncs, perquè siguem considerats dignes de defugir el catastrofisme que ens volen imposar i així mantenir-nos drets en presència del Fill de l'home.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

P. JAUME SIDERA, cmf

Tots els sacraments tenen un fonament evangèlic? (I)

Jesús Ressuscitat, que passà pel món fent el bé i compartint la glòria amb el Pare, ara es fa present a l'Església en signes visibles i tan simples com l'aigua, l'oli, el pa i el vi, la imposició de les mans, el «sí» dels esposos... És dir, en els sacraments: signes visibles i eficaços d'una realitat invisible. I tots ells tenen un rerefons bíblic.

Hi ha els sacraments de la iniciació: el Baptisme, la Confirmació i l'Eucaristia. El nostre germans ortodoxos els administren tots tres quan el catecumen és batejat. L'ur fonament evangèlic és claríssim. Esmentem per al Baptisme el text de Mt 28,19: «Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant.» Sant Pau explica el sentit del baptisme a Rm 6 i Col 2,2 i molts altres. Els Fets dels Apòstols explica molts bateigs.

La Confirmació comunica el do de l'Esperit. Els Fets reporten la visita de Pere i Joan per imposar les mans als batejats pel diaca Felip (8,14-17). Pere batejà i confirmà la família de Corneli (Ac 10, 44-48) i Pau imposà les mans als batejats «en nom del Senyor Jesús l'Esperit Sant davallà damunt d'ells» (Ac 19,5.)

I no diguem l'Eucaristia relatada pels tres sinòptics (Mt 26,26-28 i paral·lels) i, abans encara, a 1Co 11,23-26. I els Fets ens presenten la primera comunitat celebrant la fracció del pa.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge I d'Advent

Lectura primera

Jr 33,14-16

Faré néixer a David un plançó bo

Lectura del llibre de Jeremies

«Vindran dies, diu l'oracle del Senyor, que compliré aquella promesa que tinc feta a la casa d'Israel i a la de Judà. Aquells dies, aquells temps, faré néixer a David un plançó bo, que es comportarà en el país amb justícia i bondat. Aquells dies serà salvat el país de Judà i viurà confiada la ciutat de Jerusalem. I a ell l'anomenaran: El-Senyor-és-el-nostre-bé.»

Al·leluia

Sl 84,8

Senyor, feu-nos veure el vostre amor i doneu-nos la vostra salvació.

Salm responsorial

24

Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes, feu que aprengui els vostres camins.
Encamineu-me en la vostra veritat, instruïu-me, perquè vós sou el Déu que em salveu.

R. Avóselevola meva ànima, Senyor.

El Senyor, bondados i recte, ensenya el bon camí als pecadors. Encamina els humils per sendes de justícia, els ensenya el seu camí. *R.*

Tot l'obrar del Senyor és fruit d'amor fidel per als qui guarden la seva aliança. El Senyor es fa conèixer íntimament als seus fidels, els revela la seva aliança. *R.*

Lectura segona

1Te 3,12.4,2

Que el Senyor refermi els vostres cors per al dia que vingui Jesús, el nostre Senyor

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Germans, que el Senyor faci créixer fins a vessar l'amor que us teniu els uns als altres i a tothom, tal com nosaltres també us estimem. Que ell refermi els vostres cors perquè siguin sants i nets de culpa davant Déu, el nostre Pare, el dia que Jesús, el nostre Senyor, vindrà amb els seus sants. Amén. I ara, germans, volem fer-vos una exhortació i un prec en Jesús, el Senyor. Vosaltres vau rebre el nostre ensenyament sobre la manera de comportar-vos i d'agradar a Déu; ja ho feu, però us demano que avanceu encara més. Ja sabeu els preceptes que us vam donar de part de Jesús, el Senyor.

Evangelí

Lc 21,25-28.34-36

Molt aviat sereu alliberats

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, deia Jesús als deixebles: «Hi haurà prodigis alsol, a la lluna i a les estrelles. A la terra, les nacions viuran amb l'ai al cor, esverades pels bramuls de la mar embravida. La gent perdrà l'alè de por, pensant en els desastres que sobrevindran arreu del món,

perquè fins l'estelada del cel trontollarà. Llavors veuran venir el Fill de l'home sobre un núvol, amb poder i amb una gran majestat. Quan tot això comenci a succeir, alceu el cap ben alt, perquè molt aviat sereu alliberats. Estigueu atents sobre vosaltres: Que l'excés de menjar i beure o la preocupació dels negocis no afeixugués el vostre cor i us trobéssiu a sobre aquell dia de cop i volta, perquè vindrà, segur com un llaç, per a tothom, sigui on sigui de la terra. Estigueu alerta preguntant en tota ocasió i demanant que pugueu sortir-vos-en, de tot això que ha de succeir, i us pugueu mantenir drets davant el Fill de l'home.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI I)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 1)

Novembre

Comença el temps d'Advent

28. DIUMENGE

Diumenge I d'Advent, Morat. Lectures: Jeremies 33,14-16 / Salm 24 / 1 Tessalonicencs 3,12-4,2 / Lluc 21,25-28.34-36

SANTORAL: Caterina Labouré, rel.; Jaume de Màrchia, prev.; Mansuet, b. i mr.; Ruf, mr.

29. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 2,1-5 / Salm 121 / Mateu 8,5-11
SANTORAL: Demetri, mr.; Il·lumina-da, vg.; Sadurní, b.

30. DIMARTS

Sant Andreu (F), Vermell. Lectures: Romans 10,9-18 / Salm 18 / Mateu 4,18-22
SANTORAL: Justina, vg. i mr.

Desembre

1. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 25,6-10a / Salm 22 / Mateu 15,29-37
SANTORAL: beat Carles de Foucauld, rel.; Edmon Champion i comp., prev. i mr.; Eloï, ob.; Natàlia, mr.; Naüm, prof.

2. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 26,1-6 / Salm 117 / Mateu 7,21.24-27
SANTORAL: Bibiana, vg. i mr.; Elisa, vg.; beata Maria-Àngela Astorch, rel.; Silvà, b.

3. DIVENDRES

Sant Francesc Xavier (MO), Blanc. Lectures: Isaïes 29,17-24 / Salm 26 / Mateu 9,27-31
SANTORAL: Cassià, mr.; Magina, mr.; Sofonies, prof.

4. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 30,19-21.23-26 / Salm 146 / Mateu 9,35-10,1.6-8. O bé: *Sant Joan Damascè* (ML), Blanc.
SANTORAL: Ada, vg.; Bàrbara, vg. i mr.; Bernat, b. i card.; Francesc Gálvez, prev. i mr.

El Sant 30 NOVEMBRE

Sant Andreu

Després de Pentecosta els deixebles es van escampar per tot el món llavors conegut per estendre-hi la fe en Crist. El llibre dels Fets dels Apòstols recull part d'aquesta predicació, sobretot pel que fa a sant Pere i sant Pau. La informació sobre l'activitat missionera de la majoria dels altres apòstols ens ha arribat per la tradició, com és el cas de sant Andreu (segle I dC).

Els evangelis ens expliquen que Andreu era germà de Simó Pere i que, com ell, era pescador al mar de Galilea. Per la tradició sabem que sant Andreu va predicar la fe en Jesucrist pel que avui és Grècia i Turquia, i que fins i tot va arribar més al nord, possiblement fins al territori de les actuals Rússia i Ucraïna. Com la majoria d'apòstols també va morir màrtir, en el seu cas a la ciutat grega de Patres. Va ser crucificat en una creu en forma d'ícs, per la qual cosa sovint l'art el representa amb aquesta tipologia de creu. Encara que és venerat per tota la cristiandat, ho és de manera especial a les Esglésies d'Orient, sobretot a la bizantina.

No hi ha sinodalitat sense espiritualitat

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona

L'Any litúrgic comença allà on acaba: no té fi en si mateix. És un cicle mai tancat, sempre obert; sàviament disposat, de tal manera que el seu final coincideix amb el seu principi. La solemnitat de Nostre Senyor Jesucrist, Rei de tot el món, és la proclamació de la reialesa de Crist amb l'esperança del seu retorn. L'Any de gràcia del Senyor s'inicia amb el I Diumenge d'Advent amb l'anunci de la vinguda escatològica del Senyor. La Paraula celebrada, escoltada, lliurada i contemplada en els quatre diumenges d'Advent intensifica en nosaltres la glòria del Senyor ressuscitat que, havent vingut en la nostra humanitat, ve constantment a nosaltres en la gràcia dels seus sacraments i vindrà en la glòria a la fi de la història. L'Església, com a Esposa, desitja intensament la vinguda del Senyor i amb l'Esperit clama incessantment: «Veni, Senyor Jesús.» Viu de la gran esperança del retorn del Senyor.

Les primeres paraules del Missal són aquestes: «A vós elevo la meua ànima, Senyor.» Tota la litúrgia cristiana és una elevació de l'ànima al cel, un mirar més enllà i vers el Senyor, que ve sempre a nosaltres. Comencem aquest any l'Advent amb una gran humilitat, amb esperit d'infants, oberts a les sorpreses de Déu. L'Advent és el temps de la infància de l'Església que espera sempre confiada els dons del Senyor. El món i l'Església han patit massa com per caure en superficialitats. Vivim temps molt seriosos i crucials, i se'ns demana una gran responsabilitat en la vivència de la fe. En aquest sentit, cal celebrar l'Advent amb una gran conversió de cor, amb una solidaritat molt gran envers els qui sofreixen i amb molta pregària.

El papa Francesc ha convocat el Sínode de l'Església universal i ens ha donat tres paraules que defineixen la vida de l'Església: *comunió*, *participació* i *missió*. Les tres dimensions tenen l'origen i la possibilitat de ser en l'Esperit Sant. Ell és el creador de la humanitat, ell ens fa participar en la vida de Déu i també és ell que anima i impulsa la missió de l'Església. Ell realment és l'ànima del cos de l'Església. És qui la vivifica.

La paraula *sínodo* vol dir: «fer camí junts.» Però aquest camí ve marcat pel Senyor, que s'ha autodefinit com a camí (Jn 14,6). És pel camí marcat pel Senyor que hem de caminar, si anem per altres camins ens perdem. El full de ruta de l'Església ja està traçat per la creu del Senyor. No fem el camí sols, el fem sempre en i amb el Senyor. Ell és la possibilitat que caminem junts, sense Ell no hi ha camí possible a fer. És amb Ell, en la seva gràcia, que ens hem d'escoltar els uns als altres i acollir-nos. L'altre per cristià és sempre un germà, mai un opositor i menys un enemic.

Alliberem-nos dels prejudicis i vençem la temptació de creure que el voler de l'Esperit és el que pensa cadascú o un grup determinat. Els altres també tenen l'Esperit. Podem caure en la temptació de parlar de sinodalitat i no viure-la o no practicar-la. La sinodalitat eclesial es practica en la quotidianitat de la vida de les nostres parròquies i diòcesis. En Déu no hi ha res complicat, la vida cristiana i eclesial tampoc no ha de ser complicada. És un caminar joïós en la història anunciant amb paraules i obres que Déu estima el món. Els cristians som testimonis de la gran esperança del Regne.

És amb el Senyor Jesús que hem de descobrir el voler de l'Esperit pel moment present de l'Església. No hi ha sinodalitat sense espiritualitat. És un fer camí junts en el Crist, atents a allò que ens vol dir l'Esperit Sant. Si no hi ha espiritualitat tot esdevé ideologia en l'Església i paraules vanes. És ben units a Jesús que hem de caminar els uns amb els altres, mai uns contra els altres i menys sense els altres. L'Eucaristia és la manifestació més plena de la sinodalitat eclesial. Allí neix per la participació del Cos de Crist i des d'allí creix constantment. Les crisis de vegades *des-programen* els projectes eclesials i pastorals perquè ens adonem que no anem bé i que ens cal començar sempre. Llavors la crisi és un do i una gràcia.

Els cristians també sabem el lloc on porta el camí: el Regne de Déu. Si no sabem on anem, no podem saber el camí. Visquem el do de l'Advent! Preparem el Nadal! Caminem junts en el Senyor!

Humans, tanmateix

PERE FÀBREGUES I MORLÀ

Grup Sant Jordi pels Drets Humans

Fa molts anys, el pare caputxí Jordi Llimona va titular així un dels seus llibres més coneguts i que ens va deixar commoguts.

El 27 d'octubre a la plaça de la Catedral de Barcelona es va fer un memorial en record dels més de seixanta morts al carrer o a conseqüència de dormir al carrer. Són un tant per cent dels més de mil sense sostre que continuen, com els que ja no hi són, dormint al carrer a Barcelona.

Potser el bon pare Llimona no ens va commoure prou, perquè la nostra societat no troba remei a aquest drama. Seguim passant de llarg, mirem cap a una altra banda, perquè la pobresa incomoda. També potser és que la seguretat fa por. Por de posar-la en risc, por que ens la prenguin, fins i tot por que ens incomodi el compartir.

A vegades, poques, penso que d'alguna manera soc un dels afortunats al qui han robat, i no dels dissortats que han hagut de robar i als qui també els roben.

Sigui com sigui, el memorial en record dels que no tenen llar crec

que ens va afectar als assistents. Un acte senzill, entranyable i d'una gran bellesa, si per bellesa entenem moure els bons sentiments de les persones.

A mi em va provocar un martelleig al cervell i, malgrat la meua pobre veta poètica, m'ha semblat que havia de fer un petit homenatge a aquests germans desconeguts. Ha de ser així, la nostra societat?

Serveixi també d'agraïment i suport a tanta gent que intenta, amb la seva dedicació, apaivagar tant dolor i patiment.

Com ha de ser...?

He treballat tota la vida,
com ha de ser.
Tinc sostre i plat a taula,
com ha de ser.
Tinc amics i tinc família,
com ha de ser.
Vaig néixer on vaig néixer.
Per què? No ho sé.

*Tot el dia sense feina,
vius al carrer.
Amb sort menges el que
trobes,
menjar sobrer.
No tens on recolzar-te,
ets el darrer.
Entre cartrons i poca roba,
dorms al carrer.*

Si fa fred, la llar m'escalfa,
com ha de ser.
Quan vull tinc aigua calenta,
com ha de ser.
Tinc roba neta i planxada,
com ha de ser.
Saludo la gent que em trobo,
com ha de ser.

*El fred se't fica als ossos,
res no hi pots fer.
La vida t'ha fet a trossos,
t'ha fet malbé.
Abatut, quan seus al terra
ningú no et diu res.
T'hem deixat sense esperança
ja no entens res.*

Com a homenatge a les persones sense llar que han mort al carrer el darrer any a Barcelona, Arrels Fundació va col·locar una seixantena de sabates a la plaça de la Catedral.

Postals des d'Andalusia

Déu visita la humanitat

Des de la riba de la fe, i al compàs de la litúrgia, Andalusia comença a viure l'Advent, temps d'espera i d'esperança. El papa Francesc, quan parla de l'Advent, utilitza aquesta bonica expressió: «La visita del Senyor a la humanitat.» Tots sabem que la primera visita va tenir lloc amb l'Encarnació, el naixement de Jesús a la cova de Betlem; la segona visita té lloc en el present: el Senyor ens visita contínuament, cada dia, camina al nostre costat i la seva presència ens reconforta; la tercera i última visita té lloc cada vegada que resem el Credo: «D'allí ha de venir a judicar els vius i els morts.»

En molts pobles andalusos, el temps d'Advent s'obre a diferents celebracions «populars», com, per exemple, les anomenades «Misses de carrer», a la població cordovesa d'Hinojosa del Duque, o les anomenades «*Mañanitas*», a Priego de Córdoba i rodalia. Entorn del portal, el cant de nades i les «invitaciones» de cada carrer de la localitat per aplegar-se al voltant de l'altar, i després, brindar i compartir, a casa del «germà gran» de torn.

Andalusia prepara el Nadal amb diferents tradicions, totes elles impregnades d'alegria. L'Evangeli no ens vol espantar, sinó obrir-nos l'horitzó a una dimensió nova, més gran, que d'una banda dona una importància relativa a les coses quotidianes i, de l'altra, les valora i les considera decisives. En aquest temps d'Advent, som cridats a ampliar l'horitzó del nostre cor, a deixar-nos sorprendre per les novetats que la vida ens ofereix cada dia.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Cal dir les coses pel seu nom

És bo i saludable dir les coses pel seu nom, demanar perdó i aprendre a ser humils, sense por, amb tota valentia, sense afany de protagonisme i sempre amb respecte. Malgrat que moltes vegades, fent el bé i defensant el que és just, hom queda malament, si un actua amb justícia i caritat no ha d'importar-li el més mínim. Perquè, encara que tots vegin el que un fa, pocs saben el que un val, només Déu.

La veritat, el bé i la justícia sempre triomfen. És coherent la persona que diu el que pensa, que fa el que diu i que actua i viu segons com creu. I els altres... que diguin i que critiquin!

En les nostres vides ha de prevaldre l'autenticitat. Hem de viure amb senzillesa, humilitat, amor i llibertat, res de prepotència, supèrbia, vanitat i hipocresia. No ens podem deixar portar per les aparences, cal que actuem segons el que ens diu la ment i el cor, perquè els legalismes i les aparences sovint amaguen realitats no prou valuoses.

Hem d'estimar, riure, perdonar i gaudir de la vida cada dia, perquè tot arriba, tot passa i tot canvia. El més bonic de la vida ho tenim davant nostre, però el millor de la vida és dins nostre. No perdem mai l'esperança, pensem sempre en positiu i deixem al costat la recança, sense oblidar qui ens ha fet mal, perquè tenim memòria històrica, però perdonant sempre.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

Una ciutat òrfena

La ciutat de Barcelona està molt deixada. Patim una falta de neteja greu, de jardineria salvatge, de carrers mal asfaltats, de pintades a les façanes i les portes i, sobretot, de manca d'il·luminació.

A partir de les 6 de la tarda, l'hora en què es fa fosc, vivim a l'ombra i fa por de sortir al carrer. Ni el centre de la ciutat ni l'entorn de la Sagrada Família se salven d'aquesta deixadesa. La Plaça de Catalunya sembla la gola del llop.

Avui dia que hi ha tants sistemes d'estalvi d'energia eficients, no es poden il·luminar una mica més els carrers? Sisplau, demano a l'Ajuntament que estimi una mica més aquesta ciutat.

MERCÈ ROSELLÓ
Barcelona

Records d'un savi

Gràcies al germà Ricard Serra de La Salle Bonanova, he tingut constància de l'article de Joan Pallarès-Personat sobre el germà Malagarriga, gran botànic i millor persona, publicat a *Catalunya Cristiana*.

Jo vaig tenir la sort de ser membre d'un petit grup d'alumnes de La Salle Bonanova que va rebre classes d'herborització per part del germà Malagarriga, després de fer sortides botàniques per Collserola.

Al meu llibre *La Salle Bonanova, 125 años*, sobre els inicis històrics del col·legi, vaig tractar sobre el germà Malagarriga ja que, per a mi, va ser un far de llum del coneixement i la saviesa i per això agraeixo aquest article recordatori.

ALBERT HILL
Sant Joan Despí

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

José Ignacio García, nou director de Cristianisme i Justícia

«L'Església va descobrir que té poca capacitat per al diàleg intern»

JOAN ANDREU PARRA

José Ignacio García (Madrid, 1964) aprecia el sol, novament, després de dotze anys a Brussel·les treballant al Jesuit European Social Centre i al Servei Jesuïta als Refugiats. Viu en comunitat a l'edifici de la Fundació Migra Studium i rep *Catalunya Cristiana* amb cordialitat a la seu barcelonina dels jesuïtes. Un «home tranquil» s'ha posat al capdavant del centre de pensament dels jesuïtes a Catalunya, Cristianisme i Justícia, després del pas del seglar Xavi Casanovas els darrers set anys.

Com van les classes de català?

De mica en mica. Estic inscrit al Centre de Normalització Lingüística i rebo classes en línia, de moment.

Com a economista, el paradigma del creixement econòmic actual on ens porta? Quin paper hi juguen les escoles de negocis com Esade?

En els estudis, la resposta a la pobresa és créixer. Però si el creixement no va acompanyat d'un repartiment més eficaç i just, si no es mesura incorporant-hi altres variables (com la cura) i si no aporta un horitzó de futur, es reconeix poc. A mi la imatge de *transició* ecològica, energètica... em serveix, vol expressar un camí.

Certament, tenim contradiccions internes dins les escoles. Hi ha plantejaments econòmics alternatius al corrent principal, però hem d'admetre que institucionalment hi ha un dèficit.

Els jesuïtes tenen sismògrafs als principals centres de decisió eclesials. Quin camí observa els propers anys a l'Església?

Distingeixo entre els temes que fan soroll (hi ha motors molt potents, com l'Església nord-americana que introdueix bé els seus temes) i els de més llarg termini.

Quines serien aquestes tendències a llarg termini?

«En el moviment del medi rural a l'urbà ha desaparegut una cultura, la rural, que és molt potent en ella mateixa»

«Una Europa desunida ens exposa més a ser una joguina dels Estats Units o la Xina»

D'una banda, l'Església descobreix que té poca capacitat per al diàleg intern. No hi ha mecanismes per a un diàleg ampli i inclusiu i continuem regits per models medievals, de súbdits i senyors, en un moment que hi ha una clara presa de consciència de l'individu. La sinodalitat és un esforç del Papa per a això. D'altra banda, la diversitat del que és global. Existeix una tensió entre el fet que els catòlics ens declarem universals i uniformes, però també hi ha una presa de consciència regional. El repte és com aconseguir la unitat en aquesta diversitat i la millor paraula és *comunió*.

Va ser professor deu anys a l'Escola Universitària d'Enginyeria Agrícola (INEA), de Valladolid. Quin vincle tenim els urbanites amb el camp?

El nostre model urbà és demencial, només s'explica per certs processos d'industrialització, urbanització... Hi ha el risc de mitificar el que és rural, ara bé, el més dramàtic és que en el moviment del medi rural a l'urbà ha desaparegut una cultura, la rural, que és molt potent en ella mateixa. Serà difícil de refer-la.

Ha viscut dotze anys a Brussel·les. L'Europa actual i la que s'endevina és la que somiava?

Sí i no. D'una banda, fa 80 anys que vivim sense guerra i fins ara ningú

Agustí Codinach

cert, estem enrocats en les nostres posicions. Des de centres com el nostre podem contribuir donant suport i sostenint la gent que hi està compromesa. Ajudant perquè mantinguin la serenitat enmig d'aquest soroll i perquè sàpiguen que la seva tasca té sentit. I també perseverant a continuar buscant la veritat, l'evitència, les dades que ens diuen que els migrants són contribuents nets, que assumeixen llocs de feina que si no ho fessin quedarien buits...

A CiJ fan molta anàlisi. Veient el món que tenim i amb les noves realitats d'injustícia, com podem evitar caure en el catastrofisme i el derrotisme?

És cert que som en un hivern social, és un temps de caiguda de les utopies. Hi ha dos elements bàsics que ens sostenen: d'una banda, la voluntat, que ens apropa a molts no creients, aquest sentit de fraternitat a les causes compartides. I, de l'altra, en el nostre cas, la fe, una convicció creient que ens ancora molt profundament, ens alimenta i ens nodreix.

Des de CiJ s'ha abordat el conflicte del procés. Com veu vostè el moment actual?

Des d'aquesta casa s'ha fet un esforç per escoltar i generar àmbits de diàleg, tots fructífers, i això és un actiu. Hem descobert que posar-nos al lloc de l'altre ens exigeix un esforç. Aquest és un moment en el qual la societat espanyola i la catalana s'han donat una treva. Potser, aquest pot ser un temps per promoure espais de trobada i de diàleg que busquessin claus per limitar els desencontres i buscar alternatives comprensibles.

El filòsof Josep Maria Esquirol va inaugurar el curs recentment. Comparteixi amb els nostres lectors un parell d'idees que es va guardar a la motxilla.

Em plantejo si el que és humà només es reconeix en la ferida. Si fos així, somio de trobar bàlsams per a aquestes ferides, perquè facin menys mal, perquè es curin, perquè les persones puguin caminar amb dignitat. També la importància de la conversió, d'aquest gir vital, es tracta d'una cosa molt forta. Aquest curs els jesuïtes posem l'accent en els 500 anys de la conversió d'Ignasi de Loiola i no volem donar la visió de la conversió com una cosa *guai*, sinó que toca el fons de la persona, de la seva psicologia.

El jesuïta José Ignacio García davant dels «Quaderns CJ», la publicació per la qual és més conegut Cristianisme i Justícia.

no ho havia conegut, això, en un espai on la història és sagnant. A més, crec que Europa no és només un club de comerç, sinó un espai de democràcia, de valors compartits. Discuteixo que de vegades els models d'uns quants s'imposen a tots i, a més, veiem que no som tan homogenis com creïem (per exemple, els països de l'Est). L'Europa del futur serà complicada i la sortida d'Anglaterra ha estat una *garrotada* forta, que llança un missatge desmotivador. Una Europa desunida ens exposa més a ser una joguina dels Estats Units o de la Xina.

Amb 28 anys va anar a Malawi per acompanyar-hi refugiats. Què li diria a un d'aquells refugiats que volgués migrar a Europa?

M'agradaria poder dir-li «vine!», perquè tenim un sistema legal que li permet migrar amb seguretat i tenir aquesta oportunitat. I també, «queda't al teu país!», si l'educació que li vam donar al camp de refugiats li ha servit per créixer com a persona i professional. Però el que és cert és que convidar a venir és una trampa, és convidar a viure il·legalment i amb un esforç humà titànic.

De quina manera es pot contribuir al fet que el debat social sobre les migracions sigui més serè i profund, sense atiar les pors?

Això de la postveritat és molt

«Somio de trobar un bàlsam per a aquestes ferides [de les quals ens va parlar Esquirol], perquè facin menys mal, perquè curin»

La cineasta Judith Colell, premi de Cinema Espiritual de Catalunya

«El cinema pot ser una eina per al diàleg i la convivència»

MAC
Barcelona

Judith Colell, directora de cinema, guionista, productora i presidenta de l'Acadèmia del Cinema Català, ha rebut el 4t premi de Cinema Espiritual de Catalunya, atorgat per la Fundació Basílica Sagrada Família dins del marc de la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya. Amb aquest guardó es reconeix l'excel·lent trajectòria cinematogràfica de Colell, caracteritzada pel compromís amb una societat més justa i una rellevant sensibilitat humanista.

Què ha suposat per a vostè la concessió del premi de Cinema Espiritual?

Em fa molta il·lusió i és un gran honor rebre aquest guardó. Fa molts anys que col·laboro amb la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya fent presentacions de pel·lícules a través de Blanquerna-Universitat Ramon Llull, facultat de la qual soc directora del grau en Comunicació Audiovisual. Que reconguin la meua feina i la intenció de denunciar injustícies des del cinema social i amb un vessant humanista em fa molt feliç. La Mostra és un festival que m'estimo i valoro molt.

El cinema pot contribuir a conscienciar la ciutadania sobre els col·lectius més vulnerables de la societat?

Totalment. Les produccions audiovisuals formen part de la nostra vida. Això és innegable. Cineastes com Bresson, Dreyer, Ozu o Tarkovsky són autèntics referents per a mi. Als seus treballs es posa de manifest la fragilitat i la grandesa de l'ànima de l'ésser humà. El cinema pot ser una eina per al diàleg i la convivència. Ajuda a transmetre uns determinats valors al públic, alhora que contribueix a sensibilitzar el públic sobre situacions injustes que afecten col·lectius com els infants, la gent gran o els pobres.

Fa trenta anys que va debutar, com a directora i guionista, amb el curtmetratge *Clara foc*. Costa encara avui dia donar visibilitat al talent femení a la indústria del cinema?

La situació de les dones dins del cinema encara està molt lluny de ser justa. De mica en mica hi ha més dones en el lideratge, però la incorporació és massa lenta. Hi ha especialitats com fotografia, so o música on la presència de dones és encara molt baixa i pel que fa a directores, guionistes i productores estem molt lluny del 50% que seria desitjable. Ens queda molta feina per fer perquè els joves talents tinguin referents femenins i trenquin el sostre de vidre.

El juny passat va ser nomenada presidenta de l'Acadèmia del Cinema Català. Quins són els reptes que es proposa dur a terme?

La tasca dins de l'Acadèmia és molt engrescadora. S'ha fet una feina boníssima, però encara en tenim molta per fer. Estem en un moment difícil en què hem perdut múscul industrial i en què molts professionals han de marxar a treballar a Madrid. Des de l'Acadèmia i juntament amb les altres associacions estem treballant per mirar de revertir això. També ens interessa molt el tema de l'educació i la possibilitat d'incloure el cinema català a les escoles i els instituts. Necessitem crear nous públics i explicar als espectadors el bon cinema que es fa a Catalunya i que viatja i guanya premis arreu del món.

38

En la FAMÍLIA, el PARE ho comparteix tot amb la MARE i els FILLS

Fem un pas més en la reflexió sobre el rol del *pare* i de la *mare* en el si de la família, perquè el papa Francesc ens ha cridat l'atenció sobre un fet preocupant. S'ha referit a una cultura occidental en la qual «la figura del pare és simbòlicament absent, perduda, com desapareguda del mapa», de tal manera que s'ha arribat a parlar d'una 'societat sense pares'.

El pas següent —o bé simultani— potser comportaria parlar d'una 'família sense pares', i no perquè hagi tingut lloc un divorci o una simple separació entre els dos esposos, sinó perquè les ocupacions del pare i l'afany per la pròpia realització personal sovint li impedeixen poder 'fer-se present' en la vida familiar, deixant sols —sense la seva companyia— l'esposa i els fills.

Si això fos així, certament tindríem molts motius per estar preocupats i per preguntar-nos com ens cal respondre a aquest desafiament. Francesc també s'ha referit a una crisi d'autoritat i a la difícil situació en què es troben els pares quan se senten insegurs i incapaços d'acompanyar els seus fills en el procés de maduració personal. Ell ha descrit aquesta situació d'una manera prou eloqüent.

«Sovint sentim a dir que la nostra societat és una 'societat sense pares'. En la cultura occidental, sembla que la figura del pare està simbòlicament absent, perduda, com desapareguda del mapa. També sembla que la virilitat sigui qüestionada. El resultat, ja el podem imaginar: una gran confusió.

En un primer moment, això va ser percebut com un alliberament: l'alliberament del pare-patró, del pare com a representant de la llei que s'imposa des de fora, del pare com a àrbitre de la felicitat dels fills i com a obstacle a l'emanipació i l'autonomia dels joves. En el passat, en algunes llars regnava l'autoritarisme i, en ocasions, fins i tot l'opressió.

Com s'esdevé sovint, es passa d'un extrem a l'altre. En l'actualitat el problema no sembla que sigui la presència exagerada del pare, sinó més aviat la seva absència, el fet de no ser-hi present. Molt sovint els pares estan tan concentrats en ells mateixos i en la seva feina, i de vegades en la seva pròpia realització personal, que descuiden les seves famílies; deixen sols els petits i els joves.

La presència del pare, i per tant la seva autoritat, es veu afectada també pel temps que dedica als mitjans de comunicació i a la tecnologia d'entreteniment. Avui l'autoritat està sota sospita, i els adults són durament qüestionats. Ells mateixos se senten insegurs i renuncien a la tasca d'oferir certes es i donar orientacions sòlides als seus fills.

L'intercanvi de papers entre pares i fills no és bo en absolut, perquè dificulta l'adequat procés de maduració que els fills necessiten experimentar, i aquests no reben ni l'amor ni les orientacions oportunes que els ajuden a madurar» (AL 176).

Davant d'aquesta realitat, Francesc s'ha adreçat als pares i els ha advertit que, en la seva providència, Déu ha col·locat el pare en la llar familiar per tal que, amb les qualitats pròpies de la seva masculinitat, mai no deixi sola la seva esposa en la construcció de la pròpia família.

«Déu posa el pare en la família perquè, amb les característiques pròpies de la masculinitat, sigui a prop de la seva esposa per compartir-ho tot, alegries i tristeses, cansaments i esperances.

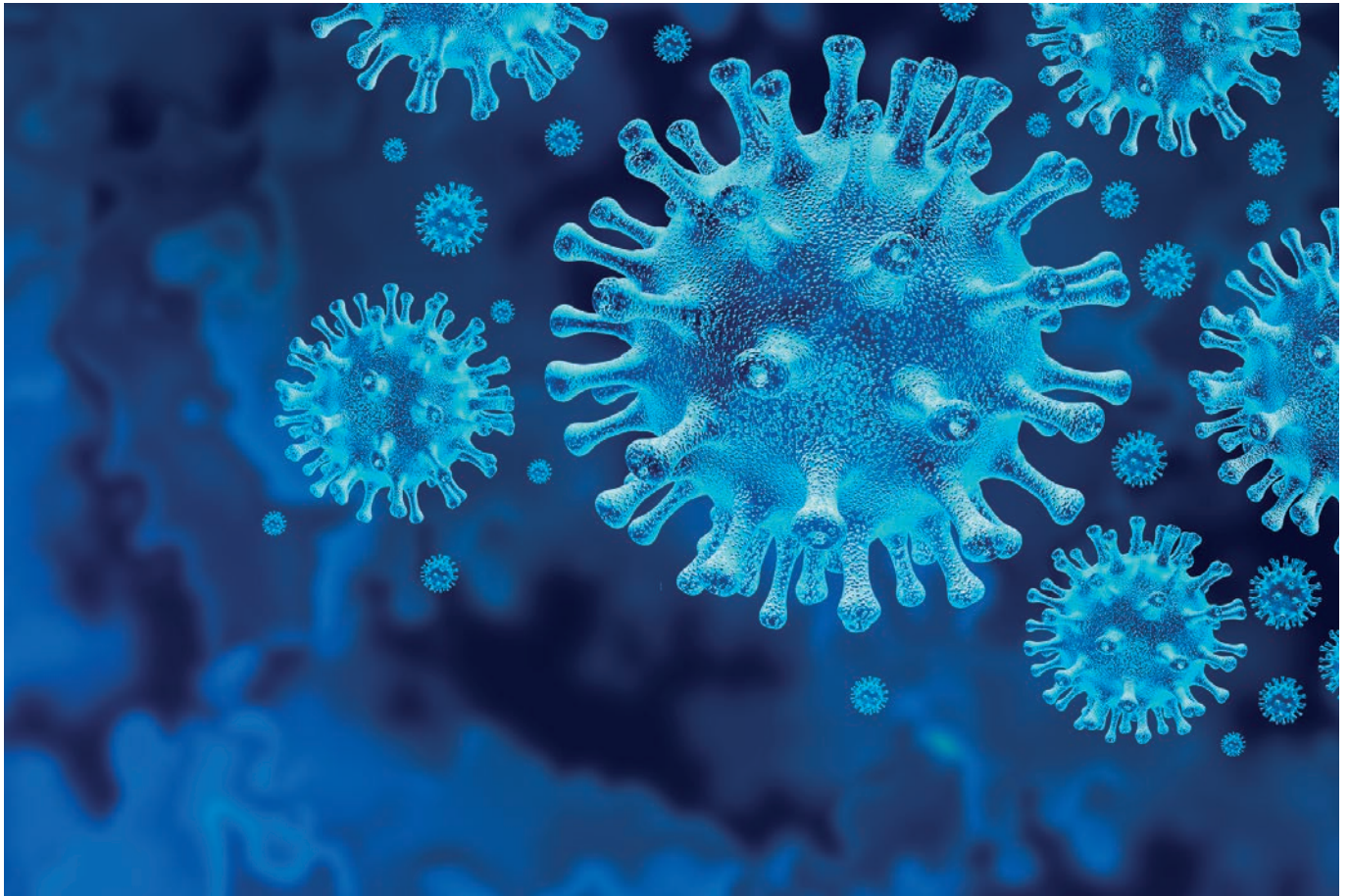
Cal que el pare també sigui a prop dels seus fills en el seu creixement: quan estan jugant i quan treballen, quan estan despreocupats i quan estan angoixats, quan xerren i quan es mostren taciturns, quan manifesten atreviment i quan tenen por, quan s'extravien i quan retornen al bon camí.

Cal que el pare sempre hi sigui present, en la família. Quan dic 'que hi sigui present' no vull dir que 'controlí'. Els pares que tendeixen a controlar els seus fills, els fan ombra i no els deixen madurar.

Alguns pares se senten inútils o innecessaris, però la veritat és que els fills necessiten trobar un pare que els esperi quan tornen a casa amb els seus problemes. Faran tot el que calgui per no admetre-ho, per no mostrar-ho, però el necessiten.

No és bo que els fills es quedin sense pare i deixin de ser infants abans d'hora» (AL 177).

- En què poden millorar l'atenció que l'Església presta a les famílies i els serveis que els ofereix, mitjançant les parròquies o altres institucions?
- I les famílies cristianes, com podem col·laborar en l'animació de l'acció pastoral de l'Església?
- Com valorem les reflexions del papa Francesc sobre la figura del pare en la llar familiar i el seu continu suport al creixement dels seus fills?

Les persones vacunades també poden ser transmissores del virus.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Trigarem gaire a frenar els contagis pel Covid-19?

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

És un drama majúscul per a tota la humanitat el que s'esdevé amb aquesta pandèmia del Covid-19. L'estadística de finals d'octubre passat informava que els infectats confirmats al món passaven de 244 milions de persones (de les quals 73 milions a Europa, amb més de cinc milions a Espanya amb 929.000 a Catalunya), i que han provocat més de cinc milions de defuncions (87.000 a Espanya i 15.930 al nostre Principat). Tots estem ansiosos perquè això s'aturi i ens hem plantejat la pregunta que encapçala el nostre article d'avui. Segurament molts pensaran que la qüestió és ben clara: si la gent es va vacunant, tot quedarà resolt.

Doncs la qüestió no és així de clara, llevat que s'aconseguís que es pogués vacunar tothom sense cap excepció. Em direu que, això no obstant, mentre això no passi els vacunats ja deuen frenar molt la transmissió. No tant com potser penseu, perquè un vacunat té defenses contra el coronavirus, però no per això ja deixa de ser portador, sinó que encara pot portar-lo i continuar

transmetent-lo. Per a un efecte total, la vacuna hauria de ser també bloquejadora del coronavirus, la qual cosa no sembla que tingui lloc almenys amb moltes vacunes actuals. D'aquí que també se'ns aconselli dur mascareta als vacunats. Podem ser-ne transmissors. Cal constatar que l'efecte de la vacuna és de duració limitada. Per això, es recomana que rebin una tercera dosi els vacunats ja fa més d'un any amb les dues primeres dosis.

D'altra banda, grups d'investigadors han mesurat la «càrrega vírica» (és a dir, la concentració de les partícules de virus) dels vacunats i han observat que aquesta càrrega vírica és un bon indicador de la contagiabilitat. Així ho ha demostrat l'equip d'Oriol Mitjà, de l'Institut de Recerca Germans Trias i Pujol, segons se'ns diu en un article publicat a la revista *Nature*. Dada confirmada per altres investigadors. Caldrà tenir controlat aquest detall per combatre la propagació del virus. Que tot serveixi, per tant, per aturar la pandèmia que tant ens ha perjudicat. Déu ho vulgui.

GENT DE CASA

Teresa Losada Campo

A «Gent de Casa» parlem de gent d'aquí, identificada amb els valors cristians, que algunes vegades han desenvolupat la seva tasca ben lluny, o bé de gent no nascuda als bisbats de la Tarraconense que han realitzat la seva feina al nostre entorn.

És el cas de Teresa Losada Campo, religiosa i filòloga, nascuda a Lugo l'any 1943. Va venir a Catalunya de ben jove, on va estudiar i es va doctorar en Filologia semítica a la Universitat de Barcelona. Va ingressar a les Missioneres de Maria, franciscanes; monja de la seva generació, estava entusiasmada amb la frescor del Concili ecumènic Vaticà II. Va dur a terme una immensa tasca social i cultural, per la qual seria coneguda popularment com «la monja dels immigrants».

El 1974, quan tota la problemàtica de la immigració de més enllà de les fronteres estatals era vista com una cosa llunyana i aliena, amb l'arribada de persones nouvingudes, Teresa Losada va fundar Bayt al-Thaqafa, «Casa de Cultura» en la nostra llengua. Una intuïció visionaria llavors, que fomentava el diàleg entre el cristianisme i l'islam. Era una associació amb seu a Sant Vicenç dels Horts i a Barcelona, amb gairebé un centenar de voluntaris, alguns professionals de diverses especialitats, la majoria pertanyents o vinculats als franciscans. Ella, durant dècades, en seria la directora. Va ampliar la seva obra a Mataró i a altres localitats a mesura que es podia.

Des de bon començament, l'entitat va vetllar per l'ajuda als milers d'immigrants, en especial àrabs, que hi anaven arribant. Defensava la seva integració, però amb cura que no perdessin les arrels ni la identitat. Treballava per la formació laboral, l'ensenyament del català i del castellà, la promoció de la dona i també en aspectes culturals i lingüístics per als menors amb les seves arrels culturals familiars. Alhora, Losada també va dedicar els seus esforços a comunicar i explicar a la nostra societat la veritable cara de l'islam, en uns temps geopolítics força complicats, amb enfrontaments bèl·lics.

Durant el darrer quart del segle XX, l'entitat i l'obra de la doctora Teresa Losada van esdevenir un referent. Els seus dos llibres sobre l'islam a Europa i a Espanya són encara molt rellevants. L'any 2000 seria cridada al Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós; dos anys més tard, la Generalitat de Catalunya li atorgava la Creu de Sant Jordi. Deu anys més tard, el 2012, obtenia el Memorial Cassià Just a la seva trajectòria i el maig del 2013, el premi Emmanuel Mounier.

La germana Teresa Losada moria el 25 d'agost del 2013, als 70 anys, a Sant Vicenç dels Horts. A la parròquia del municipi es van celebrar les seves exèquies i fou enterrada al cementiri de Sant Genís dels Agudells. Amb ella desapareixia un referent, però la seva llavor és fecunda.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

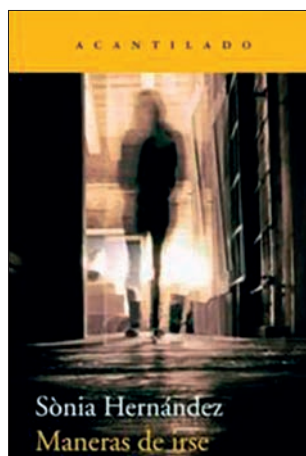

Teresa Losada va ser coneguda popularment com «la monja dels immigrants».

Amor que crema
Escrits del Marc Vilarassau, s.j.
Editorial Claret, 2021, 410 pàg.

«Un llibre punyent i inspirador. Els seus escrits són el testimoni i la confessió de fe d'un home que va consumir i consumar la seva persona en els quaranta-cinc anys de vida que li van ser concedits aquí a la Terra i ben arrelat a terra. Quan es fa absent la persona que estimem, té més força el que va dir, i el que va ser.» De l'epíleg del jesuïta Xavier Melloni.

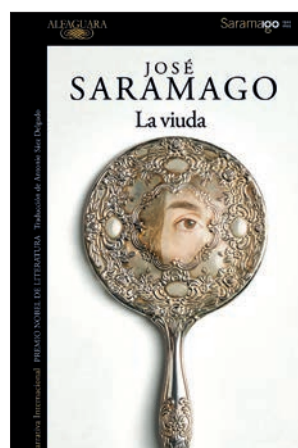
SÒNIA HERNÁNDEZ
Maneras de irse
Acantilado, 2021, 149 pàg.

Aquest volum aplega tretze relats que ens parlen de les diferents formes de la pèrdua, la que s'esdevé amb el pas dels anys, la mort dels éssers estimats. Tots ells són expressions diferents de la sensibilitat que empeny constantment la narradora a l'escriptura, i a la vegada homenatges íntims a persones que perviuen a la seva memòria.

JUAN MANUEL BAJO LLAURADÓ,
pbro.
Renacer: una nueva oportunidad para el mayor
Móra d'Ebre, 2021, 130 pàg.

Un text que convida a reflexionar, a repensar i a fer una nova mirada a la Pastoral de la Gent Gran, sota els pilars de la trobada de Nicodem amb Jesús i la vasta riquesa de les dissertacions del congrés *La riquesa dels anys*. És important unir esforços per poder entendre la demanda d'aquest grup d'edat i veure quin és el seu paper dins l'Església.

JOSÉ SARAGAMO
La viuda
Alfaguara, 2021, 318 pàg.

Després de la mort del seu marit, Maria Leonor, mare de dos fills, se sent aclaparada davant de les dificultats per administrar la seva hisenda a l'Alentejo. Després d'uns mesos sumida en una profunda depressió, finalment decideix afrontar la seva responsabilitat com a propietària de les terres. Escrita el 1947, és la primera vegada que es publica en espanyol.

JOAN DE DÉU PRATS
Tot al revés
Ara Llibres, 2021, 193 pàg.

T'has preguntat mai com és que als esquerrans se'ls considerava sinistres, o per què els difunts que van al Cel seuen a la dreta del Pare? Aquest llibre capgira el nostre món i ens convida a obrir els ulls per aprendre a mirar d'una altra manera. Viatjarem des de l'era prehistòrica fins al Dia Internacional dels Esquerrans per descobrir el costat esquerre del món.

BIEITO RUBIDO
Contar la verdad
Ediciones B, 2021, 464 pàg.

Bieito Rubido, un dels periodistes més influents del nostre país, va decidir escriure aquest llibre després d'abandonar la direcció del diari ABC. Des de la crisi del *Prestige* fins a l'11M o, més recentment, els inicis de la pandèmia de Covid, aquestes pàgines ens descobreixen els secrets, els misteris i les intrigues de l'ofici i ens mostren què és avui dia una redacció.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andreusotorra@gmail.com

Algú pot pensar, a jutjar pel títol d'aquest espectacle i tractant-se d'uns contes de l'escriptora Empar Moliner (Santa Eulàlia de Ronçana, Vallès Oriental, 1966), que sortirà del teatre amb un pet de còctels, de vins del Penedès o de xampanyes variats i amb un bon gat de xumerri. Res d'això. Darrere de *T'estimo si he*

Bingo de graduació alcohòlica

begut hi ha molt de bingo i l'alcohol hi és sota un control de graduació.

El Bingo Poliorama on se situa l'acció és una trapelleria de l'adaptació teatral amb neons de colors que no deixa de ser una advertència del que pot passar si, des de les institucions, no s'agafa la cultura i el teatre per les banyes. Les T de Teatre ho adverteixen, ni que sigui en clau irònica: «Abans fèiem d'actrius i ara ens hem de guanyar la vida treballant en un bingo.»

L'espectacle és una suma de les forces escèniques amb la composició original d'Andreu Gallén a partir de la versió teatral que ha fet la mateixa autora d'alguns dels contes del

ta vegada entren i surten de la pell dels personatges de l'auca Moliner però que també, en segons quines escenes, se'n situen al marge, com si fossin observadores o com si en fossin només les narradores.

Totes les històries, n'hi ha vuit —cinc menys que en el recull original—, exploren la condició humana des d'una òptica sempre esmolada: el dogma de les mares que volen donar el pit per batre un rècord ni que el nadó ja hagi fet set o vuit anys; les dificultats de trobar tema per a una columna de diari; la cara i la creu d'una parella mitjançant una cita de Tinder; les carantines lingüístiques d'una parella que s'estima i s'odia entre vulgars bosses de patates fregides i llaunes de cervesa; o el cas del bullying escolar i la denúncia d'uns pares en una comissaria dels Mossos, el conte més teatral per la sorpresa que amaga.

La companyia ha fet que l'energia, la desimboltura i l'empatia espontània amb els espectadors que mantenen les T de Teatre i, en aquesta ocasió, l'afegit dels intèrprets convidats de primera línia (Mercè Martínez, Marc Rodríguez, Ernest Villegas), garanteixin el dinamisme que una adaptació teatral ha de filtrar i depurar sempre com un alambí d'alcohol extret d'una bona verema literària.

© David Ruano

La companyia T de Teatre ha convertit en musical alguns dels contes de l'escriptora Empar Moliner al Teatre Poliorama.

«T'ESTIMO SI HE BEGUT»,

d'Empar Moliner

INTÈRPRETS: Mamen Duch, Mercè Martínez, Marta Pérez, Carme Pla, Àgata Roca/Rosa Gàmez, Marc Rodríguez i Ernest Villegas

DIRECCIÓ MUSICAL:

Andreu Gallén

DIRECCIÓ: David Selvas
Dagoll Dagom, La Brutal i T de Teatre

Teatre Poliorama, Barcelona.

Fins al 9 de gener

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

Una fermesa exemplar

JOAN B. CULLA

Amb Poblet al cap i al cor
El Pare Bernat Morgades
i el seu temps (1911-1963)
Pòrtic Edicions, 2021, 240 pàg.

En el número 2109 de *Catalunya Cristiana*, corresponent al 23 de febrer del 2020, a la secció *Gent de Casa*, publicava una nota biogràfica sobre el pare Bernat Morgades, nascut a l'Espluga de Francolí. Fou ordenat sacerdot el 1936, tres mesos abans de l'inici de la guerra, i el 1942 va ser la primera persona a professar com a monjo al monestir de Poblet, bo i retornat aquest a la vida monàstica.

Quan va aparèixer l'article, familiars del pare Morgades em van anunciar una propera biografia que, escrita per Joan B. Culla i editada per Proa, ha vist la llum aquest mes d'octubre passat. 237 pàgines contextualitzen la vida d'aquest monjo i en detallen documentadament les cuites i els enrenous de la seva vida monàstica, fins a la seva mort, prematura, als cinquanta-dos anys.

A la ressenya biogràfica a *Catalunya Cristiana* ja vam deixar palesa la gran vitalitat que va desplegar en els pocs anys que va estar a Poblet: va restaurar la Germandat de Santa Maria de Poblet, va impulsar la revista *Poblet* o, l'any 1948 en va editar la història. També explicàvem, sense entrar gaire en detall a causa de la brevetat de la secció, com el 1950 va passar de ser preconitzat com a abat de la comunitat a ser desterrat, exiliant-se a Roma i a França i residint als monestirs de Sant Miquel de Cuixà, Lerins o Avinyó.

En aquest llibre Joan B. Culla sí que entra en detalls. Els analitza i els situa en la mentalitat i la situació de l'època, tant la de l'Església com la de la situació política en plena dictadura, el catalanisme cultural de resistència, alguns dels seus prohoms i el catolicisme català al marge de la jerarquia eclesiàstica. El pare Morgades, que no tenia gaire bona salut després dels patiments durant la Guerra Civil, va patir tretze anys de desterrament i de càstig. En tot moment va demostrar una fermesa exemplar, com a monjo i com a persona. Va morir poc després del seu retorn a Poblet, el 10 de setembre del 1963.

Aquest llibre contribueix al coneixement de la figura d'un monjo amb una obra important i, alhora, poc coneguda actualment, i també ajuda a entendre un temps no tan llunyà, on les coses eren ben diferents.

RAUXA

El perdó de l'Església

El papa Francesc ha demanat perdó perquè l'evangelització d'Amèrica no es va fer sempre de manera evangèlica.

Joan Pau II el 1992 i Benet XVI el 2007 ja havien expressat públicament el penediment de l'Església per aquest fet històric més que comprovat —la violència exercida contra els indígenes—, així com també per altres pecats col·lectius dels catòlics, com ara la persecució del poble jueu.

Personalitats públiques, algunes d'elles catòliques declarades, han alçat la veu contra les paraules del Papa. Les han qualificat d'innecessàries, ideològiques i tendencioses perquè, a parer seu, la colonització va ser un fenomen majoritàriament beneficiós fins i tot per als colonitzats. Rere aquesta esmena a les paraules del Pontífex bateja, no cal dir-ho, l'orgull patri ferit. Però també s'hi pot entreveure una qüestió moral especialment greu: una vivència del perdó totalment esbiaixada. Els qui així s'han expressat interpreten el gest de demanar perdó com una feblesa, com una indignitat vergonyosa que rebaixa la persona. Aquesta noció mundana es troba als antípodes de la pràctica del perdó que té l'Església: per al cristià reconèixer el pecat, penedir-se'n i demanar a Déu i als germans ser perdonat és, precisament, l'única manera de restaurar la dignitat humana. Per això és un dels sagraments de l'Església. El papa Francesc, com els seus antecessors, no ha fet res de nou: ha posat en pràctica la moral pròpia de l'Església. Demanar perdó ens humanitza perquè és una manera d'exercir la llibertat que Déu ens va donar i que tant ens diferencia dels animals.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 28 de novembre**, a les 17.30, concert de la Coral Tren-cacors i la Coral Flor de Maig per a la Fundació Mirada de Esperanza (c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona).

CAMPANES

El **dimarts 30 de novembre**, a les 18.30, conferència *Ús litúrgic de les campanes* amb Mn. Jaume Ay-mar a la parròquia de Santa Maria de Badalona; a les 20.00, ofici solemne (aniversari de la consagra-ció del temple).

EFFATHÀ

El **dimecres 1 de desembre**, a les 18.00, dins del curs *Coneixement de Catalunya i espiritualitat*, Clau-estre Soler parla sobre *El llarg camí d'un poble: l'AT*. Inscripcions: www.cristiansdebase.cat/formulari-de-matricula-curs-de-coneixement-de-catalunya-i-espiritualitat.

CATEDRAL

El **dimecres 1 de desembre**, a les 19.00, conferència de Tess Knighton sobre *El paisatge sonor de la processó*. Reserves: tickets.catedralbcn.org.

PREGÀRIA

El **dijous 2 de desembre**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: pepe.alaman@salesians.cat.

EN ADORACIÓ

El **dijous 2 de desembre**, a les 20.30, pregària a l'església del Sagrat Cor (c/ Casp, 27 – Barcelona).

SANT PAU DEL CAMP

El **dissabte 4 de desembre**, a les 20.00, concert *Música i paraules* amb Núria Dardinyà, Jordi Quelart i Lluís Avendaño a la parròquia de Sant Pau del Camp de Barcelona.

BETÀNIA

El **diumenge 5 de desembre**, a les 10.00, recés d'Advent amb el

P. Francesc Sánchez, o.f.m.cap., a la casa de les Missioneres Germanes de Betània de Cornellà de Llobregat (tel. 933 751 102).

BASÍLICA DE LA SAGRADA FAMÍLIA

El **dimecres 8 de desembre**, a les 10.30, cerimònia de ciutat; a les 18.00, celebració litúrgica presidida pel cardenal Joan Josep Omella; a les 19.15, acte de benedicció de la torre de la Mare de Déu. Més informació: sagradafamilia.org.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dissabte 11 de desembre**, a les 10.00, sessió *Fiscalitat i desigualtat en el debat dels impostos en el context postpandèmic* amb Xavier Casanovas (www.cristianismeijusticia.net).

Girona

SANT NARCÍS

El **diumenge 28 de novembre**, a les 12.15, Mons. Francesc Pardo presideix la missa de la festa dels 50 anys de la parròquia de Sant Narcís de Girona.

Tarragona

ORGUE

El **diumenge 28 de novembre**, a les 12.30, concert d'orgue de Lorién Santana a l'església de Sant Andreu Apòstol de la Selva del Camp.

Terrassa

ADVENT

El **diumenge 28 de novembre**, a les 11.00, Mons. Salvador Cristau presideix la benedicció de pessebres a la catedral de Terrassa.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les persones que pateixen depressió o esgotament extrem rebin suport i llum

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

[y Catalunya Cristiana](https://www.youtube.com/CatalunyaCristiana)

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Pere Canaleta, Agustí Codinach, Carme Escales, Bernat Folcrà, Jaume Gabarró, Antonio Gil, Joan Guiteras, Jordi Miralbell, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Xavier Moretó, Beatriz Moretó, Carles Muñiz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Mar Pérez, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez Torrents, Lluís Serra, Rafael Serra, Jaume Sidera, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

director@catalunyacristiana.cat

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

publicitat@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

40 Dies per la Vida és un moviment catòlic internacional basat en el dejuni i la pregària en comunitat davant de clíniques avortistes que va néixer amb l'objectiu de posar fi a l'avortament. La seva última campanya es va fer del 22 de setembre al 31 d'octubre en dotze ciutats espanyoles, entre elles Barcelona. Nayeli Rodríguez és la responsable de 40 Dies per la Vida a Espanya.

Quina valoració fa de la campanya 40 Dies per la Vida Tardor 2021?

Molt positiva. Hem triplicat la participació dels voluntaris. L'abast comunitari també s'ha estès més. Tres ciutats noves s'hi han unit i, a més, en una mateixa ciutat hem pogut estar en dos avortoris alhora. Sabem que s'han salvat sis vides! Però estem convençuts que hi ha molts més fruits que no podem comptabilitzar.

Quantes persones hi han participat arreu d'Espanya?

Hem estat més de 2.000 voluntaris a tot Espanya, resant davant de nou avortoris. A més, sabem que hi ha molta gent que s'ha unit a la nostra campanya, pregant des de casa.

Com els afectarà la reforma del Codi Penal segons la qual les seves campanyes poden constituir un delict d'assetjament?

Encara no ho sabem. Estem esperant la publicació de la llei. El que sí que sabem és que continuarem organitzant campanyes i a més ciutats que les 12 actuals a Espanya. La pregària és especialment necessària ara i creiem en el seu poder per posar fi a l'avortament.

Quines són les conseqüències psicològiques de l'avortament per a la dona?

Nayeli Rodríguez, responsable de 40 Dies per la Vida a Espanya

«Sabem que s'han salvat sis vides!»

Són seqüeles per a la resta de la seva vida, que és el que es coneix com a síndrome postavortament. Alguns dels símptomes són depressió, malsons, desitjos de suïcidi, culpabilitat, automenyspreu, entre altres; i varia segons el perfil de la persona. També afecta molt en les relacions afectives. És un drama que es viu moltes vegades en soledat i un dol no reconegut per la societat.

Quina alternativa com a societat cal donar a l'avortament?

L'avortament no és mai cap alternativa i hauria de ser impensable

perquè es mata una vida i se'n destrossa una altra. Un cop recordat això, cal prendre consciència que l'avortament és només un símptoma d'una societat malalta de la cultura de la mort. La nostra proposta prové de la resta de la cultura de la vida i està dirigida a diferents pilars: educació afectiva sexual als col·legis, als instituts i a la resta d'institucions educatives; reinstaurar el valor insubstituïble de la família a la societat; suport i acompanyament a les dones que es queden embarassades; més programes d'ajuda, i revalorització de la maternitat i reconstrucció de la paternitat.

ràdio estel

El matí a Ràdio Estel

amb Mercè Raga i Pol Marsà
Cada dia de 8.00 a 13.45

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play